

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 2. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: fredag den 7. oktober 2016
Tidspunkt: kl. 9.00
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Claus Kvist Hansen (DF), Jan E. Jørgensen (V), Christina Egelund (LA), Rasmus Jarlov (KF), Søren Søndergaard (EL), Nikolaj Villumsen (EL), Søren Egge Rasmussen (EL), Rasmus Nordqvist (ALT), Christian Poll (ALT), Zenia Stampe (RV) og Lisbeth Bech Poulsen (SF).

Desuden deltog: udenrigsminister Kristian Jensen, justitsminister Søren Pind, udlændinge-, integrations- og boligminister Inger Støjberg, miljø- og fødevareremister Esben Lunde Larsen og beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen.

Punkt 1. Modtagelse af deputation: Afrika Kontakt m.fl. om handelsaftalen mellem EU og Canada (CETA)

KOM (2016) 0470 – bilag 3 (henvendelse af 6/10-16 fra Afrika Kontakt m.fl. om midlertidig gennemførelse af CETA)

Formanden bød deputationen fra Corporate Europe Observatory, Greenpeace, NOAH og Afrika Kontakt velkommen. Som altid havde deputationen 15 minutter til rådighed til oplæg og diskussion.

Kenneth Haar, Corporate Europe Observatory, sagde, at de var en større kreds af ngo'er, der med stigende bekymring havde fulgt TTIP og CETA-forhandlingerne de sidste tre år. I dag ville de gerne tale om den i deres øjne meget vidtgående CETA-aftale. Det første bekymrende element, han nævnte, var kapitlet om investeringsbeskyttelse, der gør det muligt for virksomheder i Canada at sagsøge den danske stat eller EU, hvis man her vedtager noget, de finder urimeligt. Det havde været en vigtig del af debatten.

CETA indebar derudover den nok mest vidtgående liberalisering på tjenesteydelsesområdet. I modsætning til aftaler, Danmark tidligere har været en del af, liberaliseres alle sektorer, der ikke eksplicit er taget undtagelse for. Det gør det mere kompliceret at regulere. Danmark havde indgivet meget få undtagelser. I Finland og Sverige gik man med livrem og seler på områder som sundhed og uddannelse.

Kenneth Haar kaldte kapitlet om finansregulering hårrejsende. Det ville gøre det sværere at regulere banker og investeringsfonde fremover. Der var også et stort kapitel om samarbejde om gmo med et land med et ganske andet syn på gmo end Danmark.

Ngo-kredsen undrede sig over, at regeringen opfattede aftalen som så lille, ubetydelig og ukontroversiel, at man ikke havde konsulteret Europaudvalget ved afgørende lejligheder.

Nanna L. Clifforth, NOAH, sagde, at de på grund af aftalens rækkevidde og indhold fandt det bekymrende, at den aldrig havde været diskuteret i Europaudvalget eller i Folketinget. Der var aldrig givet mandat til CETA, på trods af at ministeren havde hævdet det. Det havde blot været på som orienteringspunkt. Det var beklageligt, i betragtning af at der kan være tale om suverænitetsafgivelse på grund af den domstol, der indgår i aftalen. Nu ville man anvende aftalen midlertidigt, og regeringen ønskede måske endda, at det bare skulle være et orienteringspunkt.

Jan Søndergaard, Greenpeace, fandt det meget betænkeligt, at Folketinget ikke skulle godkende den midlertidige gennemførelse af aftalen. Det var stadig uklart, hvilke dele af den det gjaldt. Der var kommet et notat fra Justitsministeriet, men spørgsmålet var, om investeringsbeskyttelsesmekanismen var underlagt grundlovens paragraf 20, så den skal vedtages med fem sjettedeles flertal eller til folkeafstemning. Med den midlertidige ikrafttrædelse ville de nationale parlamenter sætte sig i en besynderlig situation. Hvad nu, hvis man i behandlingen af aftalen nåede frem til, at den ikke var så god?

Morten Nielsen, Afrika Kontakt, sagde, at bekymringen også gik på usikkerheden om, hvad der var EU-kompetence, og hvad der var dansk kompetence. De havde printet aftalen ud. Med dobbeltsideprint fyldte den 1.598 sider og indeholdt mange problemstillinger. Europaudvalget havde stort set ikke diskuteret den, og der var kun kommet meget korte notater, nogle gange på bare en enkelt side, fra ministeriet om aftalen. Det var at undervurdere dens omfang. Kommissionen havde kaldt aftalen den mest omfattende, de nogensinde havde lavet, og alligevel havde udvalget stort set ikke været inddraget.

Rasmus Nordqvist delte bekymringen og ville gerne høre mere om sondringen mellem EU-kompetence og national kompetence. Hvis man sagde ja til en midlertidig ikrafttrædelse, var det kun EU-kompetencedelene, det gjaldt. Havde de overblik over, hvad der var hvad?

Søren Søndergaard spurgte, om de havde indtryk af, om andre lande havde taget stilling til den midlertidige ikrafttrædelse før eller efter diskussionen i Bratislava. Hvad var stemmereglerne for at få processen igangsat?

Kenneth Haar, Corporate Europe Observatory, kunne ikke prale med et overblik over, hvad der var EU-kompetence og national kompetence. Han var spændt på at se justitsministerens notat. Aftalen ville rumme en del elementer, som ikke var under EU-kompetence. De letteste og mest håndgribelige eksempler var fra investeringsafsnittet. Portfolioinvesteringer var ikke under EU-kompetence, ligesom en international investeringsdomstol heller ikke alene kan håndteres som en EU-sag. Når der i tjenesteydelsesafsnittet var en del steder, som medlemslandene havde mulighed for at gøre undtagelser på, var det et udtryk for, at det ikke var hele området, der var under EU-kompetence. Kenneth Haar svarede Søren Søndergaard, at sagen havde været kontroversiel i en hel del andre parlamenter. Han havde ikke kunnet finde en liste over de parlamenter i EU, der havde sagt nej tak til midlertidig gennemførelse, men det var ham bekendt ikke under en håndfuld. Dagen før havde det irske parlament sagt nej tak. Han vidste ikke, hvor mange parlamenter der skulle sige nej, for at det kunne blokere forslaget.

Morten Nielsen, Afrika Kontakt, svarede, at man ikke vidste, hvad den midlertidige ikrafttrædelse ville indeholde. Det var vigtigt at spørge ministeren om det.

Nikolaj Villumsen syntes, det var interessant med de forbehold andre lande har taget. Hvilke muligheder havde man for at sikre uddannelse og sundhed?

Kenneth Haar, Corporate Europe Observatory, sagde, at aftalen om tjenesteydelser var kompliceret jura. Han kunne ikke redegøre fuldstændigt for, hvordan det ville påvirke sundhedsområdet og uddannelsesområdet. Men i Finland og Sverige var man så nervøse for aftalen, at man havde taget forbehold, så man kunne indføre de regler, man finder nødvendige på sundheds- og uddannelsesområdet. Det var der ca. otte andre EU-lande, der også havde gjort. Som de læste listen over undtagelser på tjenesteydelsesområdet, havde Danmark været overmåde gavmild – eller overmåde uforsigtig.

Formanden takkede deputationen for forelæggelsen.

Punkt 2. Ekstraordinært rådsmøde nr. 3493 (udenrigsanliggender – handel) den 18. oktober 2016

Udenrigsministeren ville forelægge det eneste punkt på dagsorden var frihandelsaftalen mellem EU og Canada – også kendt som CETA. Punktet blev forelagt til orientering.

1. EU/Canada-frihandelsaftale (CETA)

– *Vedtagelse*

KOM (2016) 0470, KOM (2016) 0443, KOM (2016) 0444

Rådsmøde 3493 – bilag 1 (samlenotat)

KOM (2016) 0470 (2016-17) – bilag 1 (henvendelse af 1/9-16 fra TTIP-netværket om Folketingets behandling af handelsaftalen mellem EU og Canada (CETA))

KOM (2016) 0470 – bilag 3 (henvendelse af 6/10-16 fra Afrika Kontakt m.fl. om midlertidig gennemførelse af CETA)

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 1 om hvorvidt frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA-aftalen) vil indeholde suverænitetssafgivelse i grundlovens forstand, fra justitsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 3 om ministerens holdning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om investorbekyttelse og tvistbilæggelse mellem investor og stat under EU's handels- og investeringsaftaler med tredjelande, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 4 om ministerens holdning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om investorbekyttelse og tvistbilæggelse mellem investor og stat under EU's handels- og investeringsaftaler med tredjelande, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 7 om hvornår frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA) kan bringes i anvendelse af en canadisk virksomhed, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 8 om, hvorvidt frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA) vil åbne op for, at f.eks. den canadiske tobaksindustri kan sagsøge den danske stat for at skrive advarselsmærkater på cigaretpakker med påstanden om, at der bliver solgt færre cigaretter som følge af advarselsmærkaterne, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 12 om, hvornår der blevet givet mandat i Europaudvalget vedr. CETA, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 13 om muligheden for, at virksomheder (under CETA) kan sagsøge EU-medlemslande, hvis et EU-medlemsland regulerer eller forbyder højrisikoteknologier, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 14 om ministerens holdning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedr. investorbekyttelse og tvistbilæggelse mellem investor og stat under EU's handels- og investeringsaftaler med tredjelande, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spørgsmål 17 om, hvordan uenigheder løses i NAFTA, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 18 om redegørelse for ligheder og forskelle på en dansk voldgiftsret kontra en CETA voldgiftsret/CETA's permanente tvistbilæggestribunal, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 19 om, hvem der kommer til at bestemme fordelingen af CETA's voldgiftsrets/CETA's permanente tvistbilæggestribunalsopgaver, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 20 om hvilke konsekvenser i form af sanktionsmuligheder og straf Danmark kan blive mødt med, hvis den danske stat ikke anerkender en dom afsagt af CETA's voldgiftsret, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 - svar på spm. 22 om paragraffer i frihandelsaftalen mellem EU og Canada om diskriminerende produktkrav, fra udenrigsministeren

EUU alm del (15) - svar på spm. 91 om, hvordan man forventer, at forløbet vil være ift. hhv. Europa-Parlamentets og de nationale parlamenters godkendelser af de blandede aftaler CETA og TTIP, fra udenrigsministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 92 om, hvorvidt det vil være muligt for et amerikansk selskab at opnå de samme fordele, som er forudset under TTIP, ved blot at oprette et skuffeselskab i Canada i regi af CETA, fra udenrigsministeren

EUU alm. del (15) - svar på spm. 102 om forhandlingsmandat til de årelange forhandlinger om CETA, fra udenrigsministeren

KOM (2016) 0470 – bilag 2 (oversigt over ubesvarede spørgsmål om CETA)

EUU alm. del (15) – bilag 774 (svar fra udenrigsministeren til EUU vedr. frihandelsaftalen mellem EU og Canada)

EUU alm. del (15) – bilag 715 (brev til udenrigsministeren fra EUU om frihandelsaftalen mellem EU og Canada)

EUU alm. del (15) – bilag 741 (henvendelse af 22/6-16 fra danske NGO'er om CETA)

EU-note (15) – E 51 (internt) (EU-note af 9/6-16 om Folketingets behandling af EU's frihandelsaftaler med tredjelande)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 660 (udvalgsmødereferat side 845, senest behandlet i EUU 4/5-16)

Udenrigsministeren: Det ekstraordinære handelsministtermøde er indkaldt for at behandle forslag til tre rådsbeslutninger om indgåelse, undertegnelse og midlertidig anvendelse af aftalen. Rådsmødet ventes også at vedtage en fortolkende erklæring, der skal imødegå de bekymringer, der har været udtrykt fra visse sider, om aftalens konsekvenser for bl.a. europæiske beskyttelsesstandarder. Hensigten er at underskrive CETA ved et EU-Canada topmøde i Bruxelles den 27. oktober i år.

Europa-Parlamentet havde en konstruktiv debat om den færdige aftale i slutningen af august, og det er min forhåbning, at Parlamentet vil give sit samtykke til aftalen inden jul eller

2. Europaudvalgmøde 7/10-2016

allersenest først i det nye år. Hvis tidsplanen overholdes, er det målet, at aftalen for de relevante dele kan finde midlertidig anvendelse umiddelbart efter Parlamentets vedtagelse.

Der er tale om en ambitiøs frihandelsaftale: Ca. 99 pct. af handlen mellem Canada og EU liberaliseres, så tolden fjernes helt over en periode på 7 år. Desuden giver aftalen øget adgang til at levere tjenesteydelser på hinandens markeder, og mulighederne for at investere forbedres. Aftalen giver også øget gensidig adgang til markederne for offentlige indkøb. Aftalen giver dermed en masse nye muligheder for vores eksportvirksomheder.

Lad mig understrege, at aftalen fastslår staternes ret til fortsat at lovgive på områder som miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse og arbejdstagerrettigheder. Frihandelsaftalen ændrer ikke på danske og europæiske beskyttelsesstandarder.

I forhold til investeringsbeskyttelse har EU fået et nyt og moderne tvistbilæggelsessystem med i aftalen. Det hidtidige system afløses af et mere domstolslignende organ – kaldet ICS (investment court system) – som også indeholder muligheden for at appellere en afgørelse, og som er udstyret med strenge regler til at imødegå interessekonflikter. Systemet er også mere gennemsigtigt end tidligere. Der er tale om en god og forbedret model, som vi kan være tilfredse med, og som også vil kunne bruges fremadrettet i andre frihandelsaftaler.

Jeg skal minde om, at det ikke er første gang, Danmark indgår en investeringsbeskyttelsesaftale med økonomisk udviklede lande uden for Europa. Danmark har f.eks. bilaterale aftaler med Sydkorea, Hong Kong og OECD-landene Chile og Mexico. Jeg glæder mig over, at vi nu står over for at kunne formalisere en rigtig god frihandelsaftale med Canada. Den vil gavne både virksomheder, forbrugere og lønmodtagere i Danmark.

Aftalen er også en vigtig trædesten for EU's handelspolitik frem mod de kommende aftaler med f.eks. Japan og senere USA. Hvis ikke vi i EU formår at indgå disse aftaler – og vedtage og ratificere dem – taber vi kapløbet om fremtidens markeder og evnen til at påvirke de internationale handelsregler, så de flugter med vores værdier. Det er jo ikke i vores interesse, hvis det f.eks. er kinesiske miljøstandarder, der vinder frem globalt.

CETA indgås som en blandet aftale og skal derfor ratificeres i EU's medlemsstater. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det er regeringens samlede vurdering, at Folketinget skal give samtykke til aftalen i henhold til grundlovens paragraf 19. Det forventer jeg vil ske tidligt i 2017, så Danmark kan medvirke til en hurtig ratifikation og fuld ikrafttræden af aftalen.

Endelig vil jeg knytte en kommentar til det private beslutningsforslag B 4, som Folketinget skal behandle i næste uge, og som har til hensigt at pålægge regeringen at stemme imod midlertidig anvendelse af CETA.

Først og fremmest skal det understreges, at det er almindelig praksis, at blandede aftaler sættes i midlertidig anvendelse, mens de nationale ratifikationsprocesser pågår. Det gjorde

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

man f.eks. med EU-Sydkorea og EU-Colombia frihandelsaftalerne. Det skyldes bl.a., at det kan tage år at afslutte inden nationale ratifikationsprocesser.

Når det i baggrunden for beslutningsforslaget fremgår, at midlertidig anvendelse kun kan bringes i anvendelse på områder med EU's enekompetence, er det ikke korrekt. Midlertidig anvendelse kan benyttes på områder, hvor EU har enekompetence, og på områder, hvor kompetencen er delt mellem EU og medlemsstaterne.

Derudover er det heller ikke korrekt, når det i baggrunden til beslutningsforslaget også fremgår, at det er hensigten at sætte hele CETA i midlertidig anvendelse. I formandskabets udkast til rådsafgørelse er der netop lagt op til at undtage dele af aftalen fra midlertidig anvendelse. Det gælder bl.a. investeringsbeskyttelse, herunder ICS.

Endelig skal man være opmærksom på, at Canada angiveligt har oplyst, at man ikke vil undertegne CETA, såfremt aftalen ikke sættes i midlertidig anvendelse.

Det ville være et dybt beklageligt signal og et alvorligt problem for EU's handelspolitik, såfremt Danmark – som et traditionelt frihandelsvenligt land – stemte imod midlertidig anvendelse af de relevante dele af aftalen – ikke mindst når man tænker på de økonomiske gevinster, som følger af aftalen for danske virksomheder, lønmodtagere og forbrugere.

Søren Søndergaard spurgte, hvornår der var givet mandat til CETA-forhandlingerne i Europaudvalget. Ministeren sagde, det var klart, hvilke dele af aftalen der skulle sættes i kraft. Var der udarbejdet et notat fra ministeriet om det? Afspejlede de redegørelser, Europaudvalget havde modtaget gennem tiden, den vigtighed, ministeren nu tillagde aftalen?

Rasmus Nordqvist spurgte, hvorfor man ikke indhentede mandat til den midlertidige ikrafttrædelse, når nu aftalen var så stor. Hvad var EU-kompetence, og hvad var national kompetence? Det var helt afgørende at vide, hvad man siger ja til. Udvalget havde haft en god deputation inde, som havde været bekymret for aftalen. De talte om, at Danmark på tjensteydelsesområdet havde været mindre forsigtig end flere andre lande, bl.a. de nordiske.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at Dansk Folkeparti var overordentlig positivt indstillet over for CETA. Aftalen rummede interessante perspektiver, også for samhandel med lande, der er udtrådt af EU. Men hvorfor havde der ikke været mandatgivning? Ministeren sagde, aftalen var umiddelbart sammenlignelig med handelsaftalerne med Sydkorea og Colombia, men Folketinget havde ikke ratificeret dem i salen som med denne handelsaftale. Hvad var forskellen? Det var afgørende, at ministeriet vidste, præcis hvilke dele af aftalen, der ville træde midlertidigt i kraft. Dansk Folkeparti havde i forbindelse med Enhedslistens beslutningsforslag stillet spørgsmål netop til det. Kenneth Kristensen Berth efterlyste et notat om det.

Ministeren havde sagt, at ICS-ordningen ikke ville træde midlertidigt i kraft. Dansk Folkeparti var ikke nødvendigvis fans af at privatisere retssystemet, men aftalen var gunstig for Danmark. Men var grunden til, at man skulle stemme om aftalen i salen, at der med ICS-

ordningen var tale om suverænitetsafgivelse? Hvordan forholdt ministeren sig til, at en række parlamenter havde udtalt sig imod den midlertidige ikrafttrædelse?

Jan E. Jørgensen spurgte, hvad konsekvenserne ville være, hvis man ikke bringer aftalen i midlertidig anmeldelse. Hvad ville det betyde for Danmarks mulighed for at være med i aftalen?

Udenrigsministeren svarede, at spørgsmålet om ikrafttrædelse og midlertidig anvendelse var blevet besvaret omkring midnat dagen før. Det var ikke sikkert, alle havde læst det.

Den midlertidige ikrafttrædelse gjaldt det, der hørte under EU's fælles handelspolitik og det, der var delt kompetence. Nogle ting var ikke omfattet. Det forventede man ville dreje sig om porteføljeinvesteringer; investeringsbeskyttelse og tvistbilæggelse, dvs. ICS; strafferetlige foranstaltninger ved det, der kaldes camcording, hvor man ulovligt optager film i biografteater; administrative gennemførelsestiltag i medlemsstaterne og konsultationsmekanismen i skattespørgsmål.

Det var en præcisering, at den midlertidige anvendelse af kapitlerne om handel og bæredygtighed, handel og arbejdsmarked samt handel og miljø skulle respektere den nuværende kompetencefordeling mellem EU og medlemsstaterne, selv om de midlertidigt var sat i kraft. Der var en række beslutninger angående fordelingen, der skulle tages på rådsmødet. Der havde været forskellige fortolkninger af, hvad der var fælles kompetence og national kompetence, og det skulle man afgøre den 18. oktober i forbindelse med rådsbeslutningen. Man kunne først få endegyldigt svar på, hvordan det ville blive derefter.

Da man orienterede Europaudvalget om handelsaftalen med Canada i april 2009, vurderede man ikke, den havde en større betydning – bl.a. fordi der ikke var snak om, at man med CETA skulle lave et nyt investeringsbeskyttelsessystem. Dengang gik forslaget på at fortsætte med ISDS-systemet. Når aftalen nu kunne blive en god trøst frem mod andre aftaler, var det ikke så meget på grund af størrelsen, men fordi en sådan aftale for første gang indeholdt et moderniseret, mere åbent, transparent og uafhængigt tvistbilæggelsessystem.

Aftalen havde i øvrigt været forelagt flere gange – senest til orientering den 2. maj 2014. Den var fra starten ikke vurderet som værende af større rækkevidde. Det var regeringens prerogativ at vurdere, om en sag af denne art er af større rækkevidde. Jf. grundloven fører regeringen udenrigspolitikken. Europaudvalget skal orienteres.

Ministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at ved de andre aftaler havde regeringen vurderet, at sagerne ikke var af større national betydning, så der havde ikke været behov for at vedtage det i folketinget efter paragraf 19. Regeringen havde valgt, at CETA skulle vedtages i Parlamentet, da det også er første gang, man får en vedtagelse på ICS-tvistbilæggelsessystemet.

Ministeren svarede Rasmus Nordqvist, at med hensyn til tjenesteydelser var Danmark dækket af nogle horisontale EU-forhold, som man føler sig godt beskyttet af. Der kunne

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

være andre lande, der – muligvis af indenrigspolitiske hensyn – havde haft behov for at være mere tydelige på det område, men det havde regeringen ikke set grund til. Til gengæld havde man haft en interesse i, at tjenesteydelser kom med. Danmark leverer rigtig mange tjenesteydelser rundt omkring i verden. Derfor skulle det også være muligt for danske tjenesteydelser at komme ind på det canadiske marked.

Ministeren gennemgik som svar på Kenneth Kristensen Berths spørgsmål om tidligere frihandelsaftaler oversigten over igangsatte frihandelsaftaler. Man havde startet forhandlinger om en frihandelsaftale med Indien i april 2007, her var der ingen forelæggelse i Europaudvalget. Ved aftalen med Mercosur valgte man at tage mandat i Europaudvalget i 1999. Man tog hverken mandat i forbindelse med aftalen med ASEAN eller med Malaysia i 2007, med Vietnam; Colombia og Peru i marts 2012; Marokko, Egypten, Jordan og Tunesien i december 2011 eller med Georgien i oktober 2011. Man tog mandat ved Ukraineaftalen i oktober 2011. Man havde løbende vurderet, om det var nødvendigt at indhente mandat i Europaudvalget. Hvis Europaudvalget ved forelæggelsen havde været uenigt med regeringen, havde man haft rig mulighed for at drøfte det efterfølgende. Intet havde altså været skjult undervejs.

Ministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at man vurderer, hvad der skal i salen, ud fra grundlovens paragraf 19. Med de ting, der var kommet ind i aftalen, ville man gerne have en parlamentarisk godkendelse af den.

Ministeren vurderede ikke, at man med ICS-ordningen afgav suverænitet.

Ministeren svarede Jan E. Jørgensen, at Canada havde tilkendegivet, at de ikke ville vente på en langvarig ratifikationsproces. De var blevet stillet en midlertidig ikrafttrædelse på det, der var fælles EU-kompetence, i udsigt. Det var en betingelse for deres undertegnelse.

Rasmus Nordqvist hæftede sig ved, at ministeren sagde "det forventes at dreje sig om". Var det ikke ret relevant for udvalget at vide, præcis hvad ministeren skulle ned og sige ja til? Det lød lidt usikkert, at han bare havde en forventning, når aftalen lå under paragraf 19 og skulle i Folketingssalen. Ministeren mente, det bare var en frihandelsaftale som alle andre, hvor der ikke var behov for mandatgivning, men lige pludselig var det så vigtigt, at det skulle i Folketingssalen. Men stadig ikke vigtigt nok til, at udvalget behøvede at vide, hvad ministeren skulle ned og svare ja eller nej til.

Rasmus Nordqvist spurgte til tjenesteydelserne igen. Tidligere havde ministeren fortalt om det gode samarbejde mellem de nordiske lande i EU. Havde der slet ingen snak været om tjenesteydelser med de nordiske ministre, når de nu havde valgt at tage helt andre forbehold, end man havde gjort fra dansk side? Ville Canada ikke være med, hvis de dele af aftalen ikke trådte i kraft med det samme? Var aftalen så helt annulleret?

Søren Søndergaard sagde, at ud fra den liste, ministeren fremlagde, virkede det, som om der blev spillet terninger om, hvilke handelsaftaler der skulle fremlægges. Det tydede det også på, eftersom man var nået frem til, at denne aftale ikke havde større rækkevidde, men

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

så havde man fundet ud af, at det havde den alligevel. Hvornår nåede regeringen frem til den erkendelse?

Han spurgte, om aftalen var blevet offentliggjort. Hvornår var den i så fald blevet det?

Nikolaj Villumsen undrede sig over, hvornår udvalget havde fået Justitsministeriets redegørelse om suverænitetsafgivelse – ikke mindst i forbindelse med ICS-ordningen, der opretter særdomstole, hvor udenlandske selskaber kan sagsøge staten Danmark uden om danske domstole.

Udenrigsministeren sagde, at udvalget havde fået redegørelsen den 30. september 2016. Han svarede Søren Søndergaard, at han ikke havde en dato på, hvornår aftalen præcis blev offentliggjort, men det var nogle måneder siden.

Der er to tidspunkter, hvor man vurderer, hvad man skal gøre ved en sag. Når man begynder på forhandlingerne, og når de afsluttes, vurderer man, om man skal bruge regeringens prerogativ eller artikel 19 i grundloven, fordi sagen er væsentlig, eller fordi den er blevet så politisk, at man gerne vil have, det foregår i Folketingssalen.

Regeringen slog ikke terninger om noget. Den nedladende forestilling tog han afstand fra. Den vurderer i hver eneste sag, om det er en sag af større udenrigspolitisk betydning. Ukraineaftalen vurderede man var mere relevant at indhente mandat til end de lande, man igangsatte forhandlinger med samtidig. Både fordi det var en tidligere sovjetrepublik og på grund af landets størrelse og nærhed. Indiaaftalen var i 2007 – hvad man lavede af vurderinger dengang, skulle han ikke udtale sig om, men det var lidt sent nu.

Ministeren svarede Rasmus Nordqvist, at han ikke ville udfritte sine nordiske kolleger om tjenesteydelser. Han delte ikke deres bekymring, men mente derimod, at de EU-regler, der var i aftalen, var stærke nok til, at han var rolig. Danmark havde en interesse i, at danske virksomheders tjenesteydelser kunne komme ind på det canadiske marked. Hvert land ser på, hvad der er relevant for deres virksomheder, og han syntes det, man havde fået, var relevant for de danske virksomheder.

Ministeren nævnte igen, hvad der forventedes at blive vedtaget. Han kunne ikke sige, hvad det ville være, før mødet den 18. oktober. Han havde en klar forventning om, hvad der ville blive undtaget: porteføljeinvesteringer, investeringsbeskyttelse, tvistbilæggelse, strafferetlige foranstaltninger vedrørende camcording artikel 20,12, administrative gennemførelsestiltag i medlemsstaterne artikel 27,3 og konsultationsmekanismen i skattespørgsmål artikel 28,7. Det var, hvad der blev lagt op til.

Han forstod ikke mistænkeliggørelsen. Hvis man var modstander af frihandelsaftaler, kunne man sige det direkte i stedet for at tale om terningekast. Aftalen var offentligt tilgængelig, man kunne følge med i udviklingen af den. Det var et transparent system, og man har undervejs imødekommet nogle af de kritikpunkter, der har været af ISDS-mekanismen,

den hidtidige måde at bilægge tvister på. Den havde man med ICS-ordningen moderniseret, og det krævede en national ratifikationsproces. Derfor var det vigtigt at få den på plads, så man kunne bruge ICS i senere handelsaftaler.

Søren Søndergaard beklagede, at han distraherede ministeren med sin udtalelse om terningekast. Kernen i det var: Hvornår gik det op for regeringen, at det var en sag af større rækkevidde? Der sås tvivl om hele systemet, hvis en regering først kan vurdere, at en sag er af mindre rækkevidde, og når så det pludselig viser sig at være en kæmpe sag, behøver man ikke hente mandat hos Europaudvalget. Ud fra svarene til Rasmus Nordqvist lød det til, at regeringen i forhandlingerne havde gjort sig en masse relevante overvejelser med betydning for fremtiden. Der må man sige, at den slags indhenter regeringen normalt mandat til.

Rasmus Nordqvist forstod ikke ministerens fornærmelse over, at de prøvede at forholde sig kritisk til en sag, der var så stor, at den hørte under paragraf 19 og skulle i Folketingsalen. Det kunne ikke komme bag på ministeren, at der var kritik af aftalen. Han bad ministeren skære ud i pap, hvorfor det var nok med en orientering, hvis en større del af aftalen skal behandles som en paragraf 19-sag.

Udenrigsministeren sagde, at regeringen ville vurdere, om den samlede aftale var af større politisk betydning, når den var færdig. Til den tid ville han også vurdere, om det var af offentlig interesse. Handelspolitik var kommet mere op på dagsordenen i de senere år. Det faktum og så den nye ICS-model fik ham til at vurdere, at den politiske rækkevidde var større, og derfor tog man det, der var af national kompetence, i salen. Dertil hørte også investeringsbeskyttelsesdelen, altså ICS. Resten – sænkelse af todsatser, reguleringsharmonisering m.v. – var helt almindelig fælleskompetence, som EU havde lavet masser af aftaler om. Det skulle sættes i kraft så hurtigt som muligt, syntes han. Sænkelsen af todsatser ville være til gavn for økonomi, beskæftigelse, vækst, og han havde svært ved at se, hvorfor man skulle være modstander af det.

Han var godt klar over, at der havde været kritik af handelsaftalen, men han håbede, at den kritik fremover ville være mere saglig end det beslutningsforslag, der forelå, for her var flere begrundelser faktisk forkerte – f.eks. at det hele sættes midlertidigt i kraft.

Lisbeth Bech Poulsen sagde, at der havde været en bred debat i Sverige, hvor man så havde taget nogle skridt for at ændre på dele af aftalen. At handelsaftaler har fået større bevågenhed i befolkningen, handlede nok om, at man gerne ville sikre ordentlige miljøstandarder, forbrugerrettigheder og sundhedsstandarder. Hvis man som suverænt land kunne blive sagsøgt ved en tvistbilæggelsesdomstol, kunne det afholde nationale parlamenter fra f.eks. at vedtage skrappe miljølovgivning. Der var ikke blevet givet mandat, og hvorfor havde ministeren ikke engageret Europaudvalget eller Folketinget her i slutspurten? Ministeren vidste, det optog mange mennesker og også udvalget.

Søren Søndergaard sagde, at begrundelsen for beslutningsforslaget muligvis manglede en tilstrækkelig opdeling mellem EU's enekompetence, den blandede kompetence og den

ationale kompetence, men det ændrede ikke ved det principielle. Ikrafttrædelsen af de dele, der hører under EU-kompetence og blandet kompetence, var en betingelse for Canada, så hvis man ikke sagde ja, så blev aftalen ikke til noget. Han turde ikke forestille sig, hvilket pres man bliver sat under, når de dele først var trådt i kraft. Derfor burde det afklares i Europaudvalget, før man gik ind i nogen af delene. Det var indholdet i beslutningsforslaget, og det var en ren politisk opfattelse. I samlenotatet stod der klart, at aftalen kunne få statsfinansielle konsekvenser, men det var ikke specificeret i hvilken omgang. Derfor ville det være bedst, at man havde indhentet mandat til at forhandle det. Og derfor var det nødvendigt at få afklaret, hvornår man var gået fra ikke at anse aftalen for at være af særlig betydning til at anse den for at være af særlig betydning – eller om man stadig ikke mente, den er det.

Søren Søndergaard læste op fra samlenotatets side 7: "I henhold til investeringsbeskyttelsen vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser i form af betaling af erstatning, såfremt en investor skulle få medhold i en sag mod EU eller Danmark." Søren Søndergaard gik ikke ud fra, at den danske regering eller Danmark bevidst ville overtræde lovgivningen. Der måtte altså være en gråzone, hvor man gør noget i god tro, men alligevel bliver underkendt af et domstolsorgan.

Udenrigsministeren sagde, at det illustrerede, hvor skævt man kunne læse en tekst. Danmark var aldrig blevet sagsøgt under de mange ISDS-aftaler, man havde. Han anså det for urealistisk, at Folketinget skulle gennemføre en lovgivning, der muliggjorde, at man blev sagsøgt og tabte sagen. Men man var nødt til at skrive det, fordi det var teoretisk muligt. Ministeren kunne ikke garantere, hvilke tåbeligheder et fremtidigt Folketing ville vedtage, men det var endnu ikke sket. Han nævnte, at der også stod, at indgåelse af frihandelsaftalen ventedes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser med deraf ledte effekter som højere vækst, større beskatningsgrundlag og højere lønninger.

Ministeren svarede Lisbeth Bech Poulsen, at Danmark havde engageret sig i aftalen fra starten. Som sagt ændrede aftalen ikke Danmarks ret til at regulere de ting, hun var bekymret for skulle lide under det – hverken standarder for miljø, sundhed eller forbrugersikkerhed. Det var et fatamorgana. Hvis man skulle bruge tiden rationelt – og det havde han tænkt sig at gøre – skulle man ikke bekæmpe fatamorganaer og kæmpe for ting, der allerede var garanteret i aftalen, men lægge vægt på, at man får så ambitiøs og omfattende en frihandelsaftale som muligt.

Nikolaj Villumsen henviste til justitsministerens svar på Holger K. Nielsens spørgsmål om suverænitetsafgivelse. Der stod, at fordi det var den danske stat og ikke den individuelle borger, var der ikke tale om suverænitetsafgivelse, som advokaten Georg Lett ellers havde påpeget til en konference om frihandel 7. september. Det virkede som en sær forklaring. Nikolaj Villumsen efterlyste en samlet redegørelse for, om der var tale i suverænitetsafgivelse i hele aftalen. Der var blevet svaret på et spørgsmål med henvisning til en advokat, der mente, der var tale om suverænitetsafgivelse.

Lisbeth Bech Poulsen spurgte, hvorfor ministeren ikke gav Folketinget mulighed for at give mandat, hvis der alligevel ikke var noget at bekymre sig over.

Udenrigsministeren var glad for, at det hverken var ham eller Nikolaj Villumsens personlige vurderinger, det kom an på. Det var justitsministerens afgørelse.

Søren Søndergaard sagde, at den tidligere regering søgte mandat til TTIP. Han forstod ikke, hvordan man kunne vurdere, at aftalen ikke var så betydningsfuld. De lande, ministeren nævnte, havde ikke særlig mange investeringer i Danmark.

Lisbeth Bech Poulsen sagde, at når ministeren mente, det bare var en misforståelse, at nogle i udvalget og en masse organisationer var bekymrede for forbrugerbeskyttelse, miljø- og sundhedsstandarder og for risikoen for at blive sagsøgt for demokratisk vedtaget stramning af miljølovgivning, var der vel ikke noget i vejen for at lade Folketinget komme ind over aftalen. Det troede hun også, at Venstre ville synes var en god idé, hvis de havde været i opposition.

Udenrigsministeren gentog, at han var glad for, at det ikke var hans og Nikolaj Villumsens juridiske vurderinger, der var afgørende for, hvordan man gør. Han kendte ikke Nikolaj Villumsens uddannelsesmæssige baggrund, men selv var han ikke klædt på til det. Justitsministeriets gennemgår, om noget indeholder suverænitetsafgivelse, og han anbefalede at rette yderligere spørgsmål til Justitsministeriet. Der lå allerede et svar på, om der var suverænitetsafgivelse, og gennemførelsen af ratifikationsprocessen. Man gennemfører de dele, der er EU-kompetence og fælles kompetence, og ratificerer resten i Folketinget. Langt den største del af det skal gennemføres gennem en aftale. Ministeren gik meget ind for parlamentarisme, også grundlovens opdeling af Folketingets opgave og regeringens opgave. Regeringen skal udføre og agere, Folketinget skal lovgive. Regeringen fører udenrigspolitikken og kan tiltræde internationale aftaler på vegne af Danmark. Man kan nogle gange lægge alt ud til en parlamentarisk beslutning. Det havde man gjort med de dele af aftalen, der var national kompetence, Det ville være helt exceptionelt at gøre det med de dele, der var EU-kompetence. Det var fuldstændig standard at gøre, som man gør nu. Det havde Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet også gjort, da de havde ministerposten. Han forstod ikke, at man har et sæt kriterier, når man selv sidder i regering, og et andet, når andre partier sidder i regering.

Søren Søndergaard ville ikke forsvare den tidlige regering, men den søgte faktisk mandat om TTIP. Det var fornuftigt. Hele ministerens lektion var korrekt. Danmarks holdning ville komme til udtryk ved den afstemning, der var i Rådet. Grundlaget var jo, at Europaudvalget skulle give mandat til aftaler af større rækkevidde, men det var aldrig blevet givet her. Søren Søndergaard forstod ikke, at man vurderede, aftalen ikke var så betydningsfuld. Undervejs havde man jo opdaget, at den var det. Danmark var aldrig blevet dømt i en ISDS-mekanisme, men man havde også primært indgået aftaler med lande, der ikke havde ret store investeringer i Danmark. Det var noget helt andet med USA og Canada. USA havde også investeringer i Danmark via canadiske datterselskaber. Spørgsmålet var, om man åbnede op for en del af det, TTIP handlede om. Den tidligere regering søgte mandat til TTIP. Det

syntes han også man skulle have gjort til CETA. Det var en stor fejl, at man ikke havde ændret det undervejs.

Lisbeth Bech Poulsen syntes, det var næsvist at nævne SF-ministeren, for det var Venstre, der var i regering, da CETA-forhandlingerne begyndte og ikke søgte om mandat. Nu nærmede man sig en afslutning. På TTIP blev der givet mandat. Man var ikke tvunget af grundloven til at indhente mandat, men det ville være god stil at inddrage Folketinget. Aftalen havde fået stor bevågenhed i befolkningen.

Udenrigsministeren sagde, det var første gang, han blev skældt ud for noget, han alligevel gjorde: Han inddrog jo faktisk Folketinget i vedtagelsen af CETA. Det stod på lovprogrammet, at det, der var dansk kompetence, skulle i salen. Han var glad for at høre, at det var god stil at inddrage Folketinget.

Ministeren svarede Søren Søndergaard, at man ikke kunne sammenligne TTIP's og CETA's omfang eller betydning for verdenshandelen. Man havde også frihandelsaftaler med Sydkorea, Chile og Mexico, som var store lande, der også investerede i Danmark. Man kunne ikke påstå, at man kun har aftaler med lande, der ikke har investeret i Danmark. Fra dansk side har man vurderet, at ICS-ordningen skulle i salen. Det er en investeringsbeskyttelsesaftale, der imødekommer mange af de kritikpunkter, der har været, og man har lyttet til ønskerne om mere transparens, end der var i de hidtidige ISDS-aftaler. I forbindelse med andre frihandelsaftaler var der kommet ønsker om at modernisere til en ICS-aftale. Det valgte Canada at være venlig nok til at sige ja til. De ville godt ændre det, man først var blevet enige om. Det var kommet ind meget sent i forløbet, og nu skulle man også have en mulighed for parlamentarisk at tage stilling til, om det var det, man ville fra dansk side. Hvis ikke man ville det, blev det den meget kritiserede ISDS-aftale.

Rasmus Nordqvist glædede sig over, at Folketinget blev involveret i ratifikationen af så vidtrækkende en handelsaftale. Det var stadig en skam, at ministeren ikke mente, den midlertidige ikrafttrædelse krævede opbakning i Folketinget. Diskussionen pågik i stort set alle EU-lande. Der blev stemt om det i parlamenter osv. Irland havde sagt nej tak dagen før. Havde ministeren overblik over de andre lande? Og hvor mange lande skulle der til for at blokere?

Udenrigsministeren sagde, at det irske overhus havde afgivet en vejledende ikkebindende aftale. Den irske regering ville ikke ændre mening på baggrund af en vejledende udtalelse.

Lisbeth Bech Poulsen gentog spørgsmålet om, hvorfor Folketinget ikke blev involveret i den midlertidige anvendelse.

Udenrigsministeren sagde, at for hans skyld måtte aftalen gerne træde i kraft med det samme. Han syntes, det var en god aftale. Han var i modsætning til andre tilhænger af frihandel. Det var vigtigt, den trådte i kraft hurtigt, for den ville øge samhandelen, væksten

og beskæftigelsen i EU og Canada. Noget var fælles kompetence, noget var EU-kompetence, og noget var national kompetence. Det var muligt at igangsætte delt kompetence og fælles EU-kompetence med det samme. Det, der var national kompetence, afventede national ratifikation. Han forstod ikke modstanden mod, at de ukontroversielle dele som f.eks. sænkelsen af toldsatserne mellem EU og Canada skulle afvente ratifikation.

Lisbeth Bech Poulsen gentog sit spørgsmål om, hvorfor Folketinget ikke blev involveret i den midlertidige anvendelse. Uanset hvilken kompetence de hørte under, hørte de forskellige elementer jo sammen. Socialistisk Folkeparti gik ind for frihandel, men på de rigtige betingelser, og de var bekymrede for, at standarder skulle blive sænket.

Udenrigsministeren sagde, at man havde en årelang tradition i Folketinget for at afklare EU-spørgsmål i Europaudvalget. Derfor sad man jo her og blev orienteret eller gav mandat, afhængigt af hvordan regeringen vurderede sagens rækkevidde. Det var regeringens prerogativ at træffe afgørelse i sager, der ikke vurderes at være af større betydning, jf. grundlovens paragraf 19. Ministeren gentog, at CETA-aftalen ikke sænker muligheden for at regulere på de områder, Lisbeth Bech Poulsen havde nævnt. Hvis man laver en regulering, der specifikt går imod udenlandske virksomheder, stred det imod reglerne. Det havde længe været sådan i EU. Danmark havde haft nogle køb dansk-klausuler, der ikke var så heldige, men det var man gået væk fra. Reglerne skulle bare være generelle og gælde for alle. Den midlertidige ikrafttrædelse var fuldstændig på linje med EU-Sydkorea- og EU-Colombia-aftalen, hvor man satte de fælles regler i gang og ratificerede de nationale regler efterfølgende. Det spor fulgte man. Aftalen gav vækst og arbejdspladser, uden at man risikerer at sænke Danmarks eller EU's standarder.

Nikolaj Villumsen delte ikke ministerens optimisme. Han var ikke nødt til at indhente mandat fra Folketinget, før man satte aftalen i kraft. Når beslutningsforslaget skulle behandles den kommende uge, havde Folketinget mulighed for at sætte foden ned.

Jan E. Jørgensen spurgte, om Canada havde specielt lave standarder, og hvad aftalen ville have af konsekvenser for dansk økonomi.

Udenrigsministeren håbede, at debatten i Folketingssalen ville være præget af mere seriøsitet og akkuratelse end bemærkningerne til beslutningsforslaget. Han svarede Jan E. Jørgensen, at Canada har høje standarder inden for miljø, sundhed, forbruger- og arbejdstagerrettigheder. Man havde længe haft et godt samarbejde med Canada, og samarbejdet med den nye canadiske regering var fremragende. Den havde bragt Canada tilbage på den internationale scene. Forventningerne var, at frihandelsaftalen ville øge dansk eksport med omkring 2,2 mia. kr. Og jo mere eksport, jo flere arbejdspladser.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

2. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger under dette punkt.

3. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger under dette punkt.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3492 (udenrigsanliggender) den 17. oktober 2016

Udenrigsministeren forelagde rådsmødet om udenrigsanliggender den 17. oktober 2016. Alle punkter på dagsordenen blev forelagt til orientering.

1. Syrien

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3492 – bilag 1 (sammenfatning side 2)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 760 (udvalgsmødereferat side 952, senest behandlet i EUU 20/5-16)

Udenrigsministeren: På rådsmødet ventes en drøftelse af situationen i Syrien på et særdeles dystert bagtæppe. I slutningen af september indledte det syriske regime og Rusland en voldsom militær eskalering med nogle af de værste angreb hidtil.

Kampene har især fokuseret på Aleppo. Det syriske regime har genindtaget flere områder sydvest for byen og genetableret belejringen af den østlige del, som oppositionen kontrollerer. Det skønnes, at 250.000 civile stadig befinder sig uden adgang til rent vand eller humanitær nødhjælp. FN har udtalt, at situationen i Aleppo er katastrofal og ulig alt andet, der er sket i den nu 5 1/2 år lange konflikt. Det er blevet stadig mere tydeligt, at det syriske regime – støttet af Rusland – konsekvent forfølger det militære spor og ikke skyr nogen midler. Der var ellers et spinkelt håb om, at våbenhvilen, der trådte i kraft den 12. september – som resultat af forhandlinger mellem USA og Rusland – kunne have skabt rammen for en forbedring af forholdene i Syrien. Desværre er aftalen smuldret i kølvandet på de seneste ugers brutalitet. Senest besluttede USA den 3. oktober at suspendere sin deltagelse i forhandlingerne med Rusland om en våbenhvile. Ifølge amerikanerne var Rusland ikke parat til at sikre sin del af aftalen, der skulle få det syriske regime til at indstille angreb mod civilbefolkningen og tillade humanitær nødhjælp at nå frem.

De intensiverede kampe i Syrien betyder, at de politiske forhandlinger mellem regimet og oppositionen i regi af FN ligger stille. Udsigterne til en genoptagelse af såvel forhandlinger som våbenhvile ser dystre ud.

Det er den alvorlige udvikling, som vi skal drøfte under det kommende møde i Udenrigsrådet. Vi vil fra dansk side arbejde for, at EU sender et stærkt signal om, at den nuværende voldsbølge er uacceptabel. Derudover vil vi lægge vægt på, at vi bliver ved med at arbejde for humanitær adgang og fastholdelse af støtten til den syriske opposition.

Jeg forventer også, at vi vil drøfte mulighederne for at genoplive en våbenhvileaftale og fastholde vores støtte til en politisk proces inden for rammerne af FN. Ruslands rolle – og hvordan vi i det hele taget kan påvirke den russiske ageren i Syrien – vil i den forbindelse stå centralt.

Nikolaj Villumsen roste ministeren for den klare udmelding om, at de russiske bombardementer i Aleppo var krigsforbrydelser. Det skulle klart frem, og det skulle efterforskes, så de ansvarlige, inklusive Putin og Assad, på et tidspunkt kunne blive bragt for en domstol og straffet. Det var en humanitær katastrofe, og der var akut behov for at stoppe bombardementet. En mulighed var, at man fra dansk side arbejdede for at rejse forslaget om et flyveforbud over Aleppo i FN. Rusland ville nok nedlægge veto, men bare det at rejse kravet ville udstille russernes krigsforbrydelser og lægge et pres på Assadregimet og Putin. Man kunne starte med at samle EU-kredsen om forslaget.

Søren Søndergaard sagde, det handlede om at finde nogle måder at lægge pres på Rusland på. Episoden, hvor de allierede fly bombede nogle, man ikke skulle have bombet, havde næppe haft en hensigtsmæssig påvirkning på udviklingen. Hvordan gik det med den redegørelse, og ville det komme op på mødet? Han vidste ikke, om der var andre fly fra EU-landene end de danske. Hvis man selv laver fejl, er det afgørende at afklare fejlen, så man med så stor autoritet som muligt kan lægge pres. Der var forskel på et angreb på en militærkonvoj fra Syrien og et fuldstændig ublu bombardement af civile, men man skulle holde sin sti ren. Søren Søndergaard spurgte, hvorfor ministeren ikke nævnte Iran.

Udenrigsministeren takkede Nikolaj Villumsen for støtten. Efter den drøftelse, man havde sidst om forsvarrets støtte til dokumentationscenteret, var det kommet på plads, at det fortsat havde økonomien på plads til at fortsætte sit arbejde. For at presse så meget på som muligt, måtte man samarbejde med andre EU-lande og blive enige om, hvad man gør. Der var selvfølgelig det politiske pres, det man i USA kalder *naming and shaming*. Det var glædeligt, at flere og flere tager bladet fra munden over for Rusland, bl.a. den italienske udenrigsminister. Han vidste dog ikke, hvordan man kommer videre derfra. Økonomiske sanktioner og flyveforbudzoner havde været oppe at vende i forskellige fora, og man gik videre ad de veje, hvor man kunne skaffe opbakning. Ministeren ville ikke nævne køb af kampfly og effektiv håndhævelse i forbindelse med forslaget om flyveforbud over Aleppo, men nøjes med at sige, at for nærværende kan Danmark ikke gøre det alene.

Ministeren svarede Søren Søndergaard, det var korrekt, at der var en hændelse i september, hvor allierede fly fra koalitionen blev beskyldt for at ramme en syrisk militærkonvoj. Han understregede, at Danmark ikke var i krig med Syrien, men deltog i den alliance, der bekæmpede ISIL både i Irak og i Syrien. Når der sker en hændelse som den, der skete, skulle det undersøges. Det var man i gang med sammen med de andre lande, der var med i flyvningerne den dag. Danmark tilkendegav med det samme, at hvis det var danske fly, beklagede de det fuldt ud. Fordi man undersøger det åbent og direkte, har man legitimiteten til at kritisere dem, der går direkte efter civile mål.

Ministeren nævnte ikke Iran, fordi det var Rusland, der for alvor kunne lægge pres på Syrien. Iran spiller en uheldig rolle med deres påvirkning, mandskab, inddragelse af Hisbollah som forsvarsværk mod Assad. Men det var Rusland, der kunne gøre en forskel.

2. Migration

– *Politisk drøftelse*

KOM (2016) 0385

Rådsmøde 3492 – bilag 1 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3482 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 18/7-16)

Udenrigsministeren: Vi skal også drøfte migration. Det Europæiske Råd besluttede i juni at etablere et antal migrationspartnerskaber med udvalgte afrikanske oprindelses- og transitlande – i første omgang med fokus på Nigeria, Niger, Senegal, Mali og Etiopien.

Den intensiverede dialog med partnerlandene har allerede styrket samarbejdet. For eksempel har Nigeria udtrykt villighed til at indgå en samlet tilbagetagelsesaftale med EU.

På rådsmødet forventes en drøftelse af status for de relevante landepapirer, der skal sikre en bredspektret og skræddersyet tilgang til samarbejdet med de udvalgte tredjelande. Det er hensigten, at det skal ske gennem brug af relevante instrumenter inden for udviklings-, handels- og udenrigspolitik og med støtte fra bl.a. den EU-trustfond, der blev etableret i forbindelse med Valletatopmødet sidste år. Trustfonden supplerer politisk dialog, udviklingssamarbejde, økonomisk samarbejde, humanitær bistand og indsatser inden for stabilisering og kriseberedskab med partnerlandene. Landepapirerne styrker altså samarbejdet om tilbagetagelse, samtidig med at landene støttes i at imødegå grundlæggende årsager til migration.

Danmark støtter denne tilgang og arbejder for styrket samarbejde mellem EU-delegationerne og medlemslandene med henblik på effektiv implementering af tilbagetagelsesaftalerne.

Derudover vil der på rådsmødet muligvis være en kort omtale af indtryk fra flygtninge- og migrationstopmøderne i New York i september. FN's Generalforsamling vedtog den såkaldte New York-erklæring om flygtninge og migranter, der i 2018 forventes at munde ud i henholdsvis en flygtningecom pact og en migrationscompact. Dertil blev der afholdt et vellykket flygtningetopmøde på initiativ af præsident Obama med en bred deltagerkreds, der alle sluttede op om behovet for at gøre mere.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvad man mente med effektive incitament og passende brug af konditionalitet. Hvad der er passende, kunne man have forskellige opfattelser af.

Udenrigsministeren var enig i, at der var forskel på, hvad man mener med passende konditionalitet. Man var nok mere enige i Folketinget end i EU-kredsen. Ministeren mente, at man skulle bruge en bredspektret indsats ud fra en more for more og less for less-tilgang. Man skulle være klar til at understøtte og hjælpe med reintegrationen, sørge for, at der var modtagekapacitet til dem, der vender hjem, og understøtte de strukturer, der kan være med til at stoppe migrationsstrømmene.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

Der var ting, der var konditionelle på den måde, at de kun gives, hvis landet lever op til de indgåede aftaler. Men med hensyn til mindre for mindre-tilgangen skulle man huske, at man i mange af landene arbejder mere sammen med civilsamfund end med regeringer. Det vil sige nogle, der er sten i skoen for regeringerne, fordi de insisterer på menneskerettigheder og transparens og demokrati. Det lagde altså ikke noget pres på en regering at fjerne støtten til deres modstandere. Verden er ikke så nem, som man nogle gange gør den til. Men med EU-fællesskabets styrke kunne man stille nogle ting til rådighed, til gengæld for at landene skal leve op til de internationale aftaler. Det var ikke noget nyt, at et land skal tage sine egne statsborgere tilbage. Det sker bare ikke altid, nogle gange på grund af bureaukratiske benspænd som tvivl om nationalitet.

Rasmus Nordqvist var glad for at høre, det handlede om internationale aftaler, og at der ikke lå nyopfundne krav i det.

Udenrigsministeren sagde, at der var nogle eksisterende internationale aftaler. Det nye var, at man undersøgte, om lande, der har mulighed for tilbagetagelse, også lever op til det.

3. Tunesien

– *Politisk drøftelse/(Evt.) rådskonklusioner*

JOIN (2016) 0047

Rådsmøde 3492 – bilag 1 (samlenotat side 7)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Rådet vil også have en kort drøftelse af øget EU-støtte til Tunesien. Det er vigtigt, at EU som Tunesiens primære partner fortsat bakker op om landets demokratiske udvikling og hjælper med at håndtere de betydelige udfordringer. Det gælder ikke mindst den pressede økonomi, ungdomsarbejdsløsheden og den fortsatte sikkerhedstrussel fra nabolandet Libyen.

Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste har derfor fremlagt en meddelelse, som lægger op til et bredt samarbejde og øget støtte til Tunesien med fokus på socioøkonomisk udvikling, civilsamfund, migration, terrorbekæmpelse og korruption. I meddelelsen lægges der op til, at den øgede støtte til Tunesien finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget.

Meddelelsen anbefaler også en hurtig afslutning af forhandlingerne om at uddybe frihandelsaftalen mellem EU og Tunesien. Regeringen er enig og finder, at der skal være tale om en fair handelsaftale, som kan bidrage til en gunstig udvikling i Tunesien. Regeringen finder meddelelsen både positiv og rettidig. Vi lægger vægt på, at EU-støtten bidrager til at forbedre fremtidsudsigterne for Tunesiens unge – også for at imødegå radikaliserings.

4. EU's globale strategi

– *Politisk drøftelse/Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3492 – bilag 1 (samlenotat side 9)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 842 (udvalgsmødereferat side 1199, senest behandlet i EUU 15/6-16)

Udenrigsministeren: Endelig vil der være en drøftelse af EU's globale strategi. Udenrigsrepræsentanten forelagde for Det Europæiske Råd i juni sit bud på en ny strategi for EU's udenrigspolitiske engagement. Jeg forventer, at Rådet vil give grønt lys for, at der arbejdes videre med implementeringen af strategien. Strategien er fint i tråd med mange danske mærkesager og har f.eks. fokus på opbygning af modstandskraft i skrøbelige samfund i EU's nærområde, bedre samspil mellem EU's interne og eksterne politikker samt EU's bidrag til implementering af verdensmålene.

Strategien peger også på en styrkelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Dette er på mange måder ganske naturligt. EU står over for mange nye udfordringer, og der skal findes fælles europæiske løsninger.

Hen imod det fælles udenrigs- og forsvarsministermøde i november vil der blive arbejdet på en implementeringsplan for sikkerheds- og forsvarspolitikken, som skal udstikke retningen for de kommende år.

Det er vigtigt at slå fast, at kollektivt forsvar er en opgave for NATO. Men det er vigtigere end nogensinde, at EU og NATO trækker på samme hammel og supplerer hinanden. Dette gælder f.eks. indsatser i Europas nærområde mod syd og øst. Det er også vigtigt at få gennemført målsætningerne fra den fælles NATO-EU-erklæring ved NATO-topmødet i juli om fælles imødekommen af cybertrusler og hybride trusler.

Grundet det danske forsvarsforbehold vil Danmark stå uden for de dele, som vedrører forsvarssamarbejdet og en eventuel videreudvikling af forsvarssamarbejdet.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

5. EU-Afghanistan samarbejdsaftale

– Rådsafgørelse/undertegnelse

JOIN (2016) 0045

Rådsmøde 3492 – bilag 1 (samlenotat side 11)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3482 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 18/7-16)

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3494 (almindelige anliggender) den 18. oktober 2016*

Udenrigsministeren forelagde rådsmødet om almindelige anliggender den 18. oktober 2016. Alle punkter på dagsordenen blev forelagt til orientering. Han gennemgik alene to sager, som var af særlig interesse.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober 2016 (udkast til konklusioner)

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3494 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Det Europæiske Råd 20-21/10-16 – bilag 2 (fortroligt) (udkast til retningslinjer til konklusioner vedr. DER 20-21/10-16)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: På rådsmødet den 18. oktober forventer jeg at der vil være en drøftelse af udkastet til Det Europæiske Råds konklusioner, der primært ventes at berøre tre hovedemner: migration, handelspolitik og EU's relationer til Rusland. Andre emner vil kunne blive aktuelle i lyset af udviklingen frem til mødet.

Det er forventningen, at Det Europæiske Råd vil følge op på migrations- og flygtningekrisens seneste udvikling og gøre status for implementeringen af tidligere beslutninger. Effektiv implementering af de fælles europæiske tiltag på migrationsområder er afgørende for at sikre, at vi aldrig igen oplever samme ukontrollerede flygtningestrømme ind i EU som dem, vi så sidste efterår. Fokus for drøftelsen i Det Europæiske Råd ventes særlig at være på arbejdet med migrationspartnerskaber for oprindelses- og transitlande, etableringen af en ekstern migrationsfond med henblik på særlig at reducere strømmene over Middelhavet samt status for EU-Tyrkiet aftalen og støtten til landene på det vestlige Balkan. Generelt ventes drøftelsen på migrationsområdet således at være statusorienteret og fokusere på implementering.

For så vidt angår handelspolitik ventes der på Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober en bred drøftelse om de overordnede retningslinjer for handelspolitikken og en status for de igangværende frihandelsforhandlinger herunder med USA (TTIP) og EU-Japan. Frihandelsdagsordenen har i de seneste år oplevet stigende modstand – både i og uden for EU. Fra regeringens side anser vi det som afgørende, at EU fastholder en handelsliberal linje. Øget protektionisme vil hverken være gavnlige for konkurrenceevnen, væksten eller beskæftigelsen i Danmark og EU. Heldigvis har EU-Kommissionen generelt lagt et højt handelspolitisk ambitionsniveau, som regeringen bakker op om. Frihandelsaftalen med Canada er et eksempel herpå.

Endelig ventes der på mødet i Det Europæiske Råd en drøftelse af EU's relationer til Rusland. Der forventes en relativ kort drøftelse, om de overordnede principper for relationen til Rusland. Det er helt centralt, at EU-kredsen bevarer enighed om en robust og principfast tilgang til Rusland, hvor sanktionspresset fastholdes indtil Minskaf-talen er fuldt implementeret. Samtidig bør EU gribe eventuelle muligheder for at påvirke Rusland gennem åben

og direkte dialog, som dog bør foregå på præmisser, som EU er med til at sætte og med klart definerede mål for øje.

Søren Søndergaard spurgte, om sanktionerne mod Rusland var entydigt knyttet til Minskaftalen.

Udenrigsministeren sagde, at sanktionerne var indført med den bestemte baggrund og skulle ophæves, hvis Minskaftalen implementeres. Hvis man indfører sanktioner på baggrund af en situation, bortfalder sanktionerne, hvis situationen opløses. Udfordringen var, om man på baggrund af Syrien kunne samle flertal i EU til at gennemføre nødvendige beslutninger om andre sanktioner. Man kunne ikke afvise, at der var et overlap mellem de to ting.

2. Implementering af den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning (IIA)

– *Orientering fra formandskabet*

KOM (2015) 0216, KOM (2016) 0615

Rådsmøde 3494 – bilag 1 (samlentat side 4)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 94 (udvalgsmødereferat side 11 FO,
forhandlingsoplæg forelagt EUU 9/10-15)

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Midtvejsevaluering af EU's flerårige finansielle ramme

– *Status*

KOM (2016) 0603, KOM (2016) 0604, KOM (2016) 0606, KOM (2016) 0607

Rådsmøde 3494 – bilag 1 (sammenotat side 6)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: På rådsmødedagsordenen er desuden midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF). Forslaget blev fremsat den 14. september, og der ventes på rådsmødet alene en første statusdrøftelse. Jeg kan oplyse, at finansministeren på et senere tidspunkt vil forelægge sagen for udvalget til forhandlingsoplæg.

Forslagets detaljer er der redegjort grundigt for i sammenotatet, så jeg vil ikke gå i detaljer. Da vi på mødet i Rådet for Almindelige Anliggender (GAC) den 20. september fik præsenteret forslaget, kom forventede synspunkter til udtryk, idet en gruppe af budgetrestriktive lande generelt var skeptiske over for forslaget, men dog kunne se positive elementer i forhold til prioriteringen af vækst, migrations- og sikkerhedsindsatsen. Vi var selvsagt en del af denne gruppe. Det stod dog klart, at disse områder måtte finansieres via omprioriteringer. Omvendt så en anden gruppe af lande generelt en række positive elementer i forslaget, idet nødvendigheden af, at nye udgifter blev finansieret ud over udgiftslofterne, blev understreget. Den første drøftelse bød således ikke på store overraskelser.

Alt i alt er der samlet set tale om forslag, der ændrer betingelserne for, hvad EU's maksimale udgiftsniveau kan blive. Dette vil tilsvarende medføre et potentielt højere EU-bidrag for medlemslandene. For Danmark kan forslaget om yderligere fleksibilitet medføre en stigning i det danske EU-bidrag på op til i alt 5 mia. kr. fra 2017 til 2020.

Regeringen er på den baggrund imod Kommissionens forslag, som det ligger. Regeringen vil derfor sammen med ligesindede lande arbejde aktivt for, at udgifterne finansieres via omprioriteringer og holdes inden for et uændret betalingsloft, som Danmark traditionelt har arbejdet for.

Det er regeringens holdning, at de gældende forpligtelses- og betalingslofter er tilstrækkelige til at håndtere nye prioriteter, og at uforudsete udgifter i fremtiden bedst håndteres, ved at der afsættes et tilstrækkeligt råderum hertil. Jeg vil gerne understrege, at regeringen støtter prioritering af både den interne og eksterne migrationsindsats, som der kan findes finansiering til gennem den rette prioritering.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

4. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3490 (retlige og indre anliggender) den 13.-14. oktober 2016

Justitsministeren: Den 13.-14. oktober 2016 afholdes der rådsmøde om retlige og indre anliggender i Luxembourg. Udvalget har fået tilsendt et samlenotat om sagerne på rådsmødet. Som det fremgår af samlenotatet, er der denne gang alene to sager på rådsmødedagsordenen, der vedrører Justitsministeriets område. Begge punkter forelægges udvalget til orientering. Jeg vil i det følgende koncentrere mig om de aspekter af sagerne, som jeg vurderer vil have udvalgets interesse.

Udlændinge,- integrations- og boligministeren: Migrationsstrømmene på den østlige middelhavsroute til Europa er faldet markant siden indførelsen af grænsekontrollen i Makedonien og indgåelsen af EU-Tyrkiet-aftalen tidligere i år, men situationen er langt fra stabil. Der er endnu ikke fremskridt at spore på den centrale middelhavsroute fra Nordafrika til Italien. Her kommer det samme antal som sidste år, der var et rekordår. På EU-niveau er vi derfor fortsat optaget af at sikre, at den situation, vi oplevede sidste efterår, hvor der gik hul på Europa og flygtninge og migranter vandrede op gennem Europa og op ad vores motorveje, ikke kommer til at gentage sig.

Migration er derfor et af de punkter, der fylder mest på det slovakiske formandskabs dagsorden, og det hilser jeg velkomment. Rådsmødet den 13.-14. oktober er det første ordinære rådsmøde under det slovakiske formandskab, og der er i høj grad tale om et statusmøde på migrationsområdet. Formandskabet vil opdatere Rådet, om hvor langt vi er kommet med de mange initiativer og forslag, og vi vil have lejlighed til drøfte det videre forløb.

Vi får således en status på arbejdet med reformen af det fælles europæiske asylsystem, som Kommissionen skød i gang med sin meddelelse fra april i år. På dagsordenen er også en række tekniske tiltag, som skal bidrage til at styrke kontrollen ved de ydre grænser. På rådsmødet vil vi også få en kort opdatering på arbejdet med at iværksætte den europæiske grænse- og kystvagt. Det vedtagne forslag trådte i kraft den 6. oktober 2016.

Men inden da kan jeg traditionen tro orientere om, at formandskabet byder på frokost. Der er lagt op til en drøftelse af de eksterne aspekter af migrationsudfordringen. Det drejer sig om de migrationspartnerskaber, som EU er ved at indgå med en række lande, i første omgang Etiopien, Nigeria, Mali, Niger og Senegal, og som i høj grad drejer sig om at indgå samarbejde om tilbagesendelse af personer, der opholder sig ulovligt i EU.

1. Forslag til Rådets forordning om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed (EPPO)

– *Politisk drøftelse/Delvis generel indstilling*

KOM (2013) 0534

Rådsmøde 3490 – bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2013) 0534 – bilag 3 (det hollandske Repræsentanternes Hus' positionspapir om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed)

KOM (2013) 0534 – bilag 2 (korrespondance mellem det britiske overhus og Kommissionen vedr. Kommissionens håndtering af det gule kort)

KOM (2013) 0534 – bilag 1 (brev fra Kommissionen vedr. begrundede udtalelser om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed)

KOM (2013) 0534 - svar på spørgsmål 1 om regeringens holdning til Kommissionens beslutning om at ignorere det gule kort fra en række nationale parlamenter om forslag om en europæisk anklagemyndighed fra justitsministeren

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren: Dagsordenens punkt 1 vedrører forslaget om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed, der skal kunne efterforske og retsforfølge strafbare handlinger, der skader EU's finansielle interesser – f.eks. sager om svindel med euroen og EU's midler. Jeg nævner sagen til orientering, idet forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

Det er formandskabets hensigt at opnå enighed om en delvis generel indstilling om forslaget på rådsmødet den 13.-14. oktober 2016. I den forbindelse har formandskabet lagt op til en politisk drøftelse af de dele af forslaget, hvor der fortsat er væsentlige uafklarede problemer. Det drejer sig bl.a. om Den Europæiske Anklagemyndigheds kompetence i relation til momssvig, muligheden for domstolsprøvelse og forholdet til eksterne aktører, herunder tredjelande, Eurojust og ikkedeltagende medlemsstater.

Den grundlæggende ordning i det danske retssystem er, at det er det danske politi og den danske anklagemyndighed, der gennemfører efterforskning, rejser tiltale og fører straffesager ved de danske domstole. Det er regeringens opfattelse, at den danske anklagemyndighed varetager indsatsen mod svig, herunder svig med EU-midler, effektivt og målrettet.

Regeringen er generelt skeptisk over for det element i forslaget, som lægger op til, at Den Europæiske Anklagemyndighed skal kunne efterforske og retsforfølge i de enkelte medlemsstater.

Forslaget er som nævnt omfattet af retsforbeholdet og vil derfor ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Formandskabet har i sidste uge præsenteret et kompromisforslag, der bl.a. omhandler samarbejdet mellem Den Europæiske Anklagemyndighed og ikkedeltagende medlemsstater, herunder Danmark. Forslaget lægger op til, at de deltagende medlemsstater skal anerkende og notificere Den Europæiske Anklagemyndighed som kompetent myndighed i

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

forbindelse med gennemførelsen af EU-retsakter om retsligt samarbejde i straffesager for derved at sikre, at Den Europæiske Anklagemyndighed kan udøve sin virksomhed.

Herudover indebærer forslaget, at Den Europæiske Anklagemyndighed efter aftale med ikkedeltagende medlemsstater kan udpege nationale kontaktpunkter med henblik på at sikre et effektivt samarbejde.

Regeringen deler målsætningen i forslaget om at sikre bedst mulig beskyttelse af EU's finansielle midler. Derfor vil vi fra dansk side arbejde for at sikre grundlaget for et effektivt samarbejde mellem den danske anklagemyndighed og Den Europæiske Anklagemyndighed. Det er regeringens opfattelse, at rette hjemmelsgrundlag for samarbejdet mellem Den Europæiske Anklagemyndighed og ikkedeltagende medlemsstater – ligesom for resten af forslaget – er traktatens kapitel om retligt samarbejde i straffesager – altså at hjemlen er omfattet af det danske retsforbehold.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod Den Europæiske Unions finansielle interesser (PIF)

– *Politisk drøftelse/Fremskridtsrapport*

KOM (2012) 0363

Rådsmøde 3490 – bilag 1 (samlenotat side 11)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren: Det leder mig naturligt videre til dagsordenens punkt 2, som vedrører forslaget til direktiv om strafferetlig bekæmpelse af svig rettet mod EU's finansielle interesser.

Forslaget er tæt forbundet med forslaget om oprettelse af en europæisk anklagemyndighed, idet det ligeledes har til formål at bidrage effektivt til en stærkere beskyttelse af EU's finansielle interesser. Mere specifikt er formålet med forslaget at fastlægge minimumsbestemmelser, der definerer svig og andre strafbare handlinger til skade for EU's finansielle interesser, og at fastsætte straffe herfor.

Jeg nævner også denne sag til orientering, idet forslaget er omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet forventes formandskabet at orientere om status for forhandlingerne, ligesom der er lagt op til en politisk drøftelse med fokus på, om momsrig skal være omfattet af direktivet eller ej.

Regeringen støtter en effektiv bekæmpelse af svig rettet mod EU's finansielle interesser. Fra regeringens side støtter man imidlertid, at forslaget i dets nuværende form har hjemmel i artikel 83, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og således er omfattet af retsforbeholdet. Regeringen er bl.a. skeptisk over for det element i forslaget, som lægger op til, at moms omfattes af direktivets anvendelsesområde, og at der skal gælde en særlig minimumsstrafferamme for visse sager alene ud fra et kriterium om økonomisk skade eller fordel på 100.000 euro.

3. Reform af det fælles europæiske asylsystem

Rådsmøde 3490 – bilag 2 (samlenotat side 3)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 780 (udvalgsmødereferat side 1066, senest behandlet i EUU 3/6-16)

- a) Dublin: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (omarbejdning)**

KOM (2016) 0270

EUU KOM (2016) 0270 - svar på spm. 1 om, hvad der sker med

Danmarks parallelaftale om den nuværende Dublinforordning, når den nye Dublinforordning vedtages, fra udlændinge- integrations- og boligministeren

KOM (2016) 0270 – bilag 2 (orienterende notat og høringsvar fra Dansk Flygtningehjælp vedr. Dublinforordningen og Eurodac-forordningen)

- b) Modtagelsesforhold: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne**

KOM (2016) 0465

- c) Kvalifikation: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse og om ændring af Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding**

KOM (2016) 0466

- d) Procedure: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles procedure for international beskyttelse i EU og om ophævelse af direktiv 2013/32/EU**

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2016) 0467

- e) **Eurodac: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af Eurodac til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af forordning (EU) Nr. 604/2013 (Dublin-forordningen), identificering af en tredjelandstatsborger eller en statsløs person med ulovligt ophold og om medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders og Europols adgang til at indgive anmodning om sammenligning med Eurodac-oplysninger med henblik på retshåndhævelse (omarbejdning)**

KOM (2016) 0272

KOM (2016) 0272 – bilag 2 (orienterende notat og hørings svar fra Dansk Flygtningehjælp om Dublinforordningen og Eurodac-forordningen)

- f) **EASO: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Asylagentur og om ophævelse af forordning (EU) nr. 439/2010**

– *Politisk drøftelse/Fremskridtsrapport*

KOM (2016) 0271

Udlændinge,- integrations- og boligministeren: Jeg har allerede tidligere orienteret udvalget om Kommissionens meddelelse fra 6. april i år, som ligger til grund for forslagene til reform af det europæiske asylsystem.

Efter meddelelsen har Kommissionen fremlagt to asylpakker, som omfatter i alt syv lovforslag. Den første pakke omfatter tre forslag, nemlig revision af Dublin- og Eurodac forordningerne og et forslag til forordning om et nyt og udvidet mandat for EASO, der vil gøre asylstøttekontoret til et egentligt EU-agentur. Jeg har allerede orienteret om denne første asylpakke i forbindelse med rådsmødeforelæggelsen den 3. juni 2016.

Den anden pakke omfatter tre forslag, nemlig forslag til revision af modtagelsesdirektivet, en kvalifikationsforordning, der skal erstatte det eksisterende kvalifikationsdirektiv, og en asylprocedureforordning, der skal erstatte det eksisterende asylproceduredirektiv.

Endelig indeholder den anden asylpakke et forslag til forordning om et EU-genbosætningsprogram. Jeg vender tilbage til dette forslag senere, da det udgør et selvstændigt punkt på dagsordenen.

For alle syv forslag gælder, at de er omfattet af det danske retsforbehold. Vi deltager derfor ikke i vedtagelsen af forslagene. For to af forslagene, nemlig Dublin- og Eurodac har vi som bekendt en parallelaftale, som giver os mulighed for at tilslutte os forslagene inden for 30 dage efter deres eventuelle vedtagelse.

Formandskabet lægger alene op til en orientering om, hvor langt vi er kommet med forslagene. Det gælder dog ikke for forslagene til ændring af Eurodac-forordningerne og forslaget om et nyt asylagentur, hvor man lægger op til en drøftelse.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

I forhold til forslaget om en ændring af Eurodac-forordningen, lægger formandskabet op til en drøftelse af, om retshåndhævende myndigheder skal gives en bredere og mere forenklet adgang til Eurodac-systemet og de fingeraftryk, der lagres i denne database.

Som udgangspunkt er regeringen positiv over for en højere grad af fleksibilitet, men det er selvfølgelig vigtigt at holde fast i, at adgangen kun kan ske med henblik på bestemte retshåndhævelsesformål. I forhold til forslaget om et asylagentur, der består i en udvidelse af det eksisterende mandat for EASO, ønsker formandskabet en drøftelse af, om der i relation til overvågningen af medlemsstaternes anvendelse af de fælles asylregler skal søges inspiration i den model, der er anvendt i forordningen om en Europæisk Grænse- og Kystvagt – det vil bl.a. sige udarbejdelse af sårbarhedsvurderinger og europæiske udrykningshold.

Danmark er på grund af retsforbeholdet ikke en del af asylagenturet, men har gennem mange år haft et operationelt samarbejde med EASO og har bl.a. haft mulighed for at deltage i bestyrelsesmøder og bistå med at stille eksperter til rådighed. Det nye forslag fastholder Danmarks status som observatør. Når vi ved, hvordan det har knebet for mange af medlemslandene at håndhæve EU-reglerne, er regeringen generelt positiv over for forslaget om asylagenturet.

Derudover vil jeg blot give en meget kort skitsering af forslagene om et revideret modtagelsesdirektiv og kvalifikations- og asylprocedure-forordningen. For de tre forslag gælder helt generelt, at de tager sigte på at harmonisere reglerne for at mindske incitamentet til sekundære bevægelser og asylshopping.

Med forslaget til kvalifikationsforordningen harmoniseres de kriterier, som ansøgerne skal opfylde for at være berettiget til asyl og subsidær beskyttelse. Formålet er bl.a. at reducere forskelle i medlemsstaternes anerkendelsesprocenter. Derudover præciseres det, at personer, som er meddelt international beskyttelse, har pligt til at opholde sig i den medlemsstat, der har givet beskyttelsen, for derved at mindske sekundære bevægelser.

Forslaget til en asylprocedureforordning tager sigte på at effektivisere og sikre større ensartethed i asylprocedurerne. Fristerne afkortes, og der indføres en obligatorisk hasteprocedure for visse typer af ansøgninger.

Endelig er der modtagelsesdirektivet, hvor der med forslaget sker en tilpasning af de materielle modtagelsesforhold. Reglerne for begrænsninger i bevægelsesfrihed præciseres, og der fastsættes konsekvenser for ikke at efterkomme disse begrænsninger. Mulighederne for at boligplacere ansøgere og for at pålægge dem meldepligt harmoniseres yderligere. Der foreslås også regler om, at visse ydelser alene ydes i form af naturalier, når en ansøger ikke overholder sine forpligtelser, f.eks. til at forblive på den ansvarlige medlemsstats område.

Regeringen er generelt positiv over for disse forslag, selv om vi jo ikke deltager i vedtagelsen på grund af retsforbeholdet, men efter vores opfattelse vil det bidrage til at reducere

2. Europaudvalgs møde 7/10-2016

omfanget af sekundære bevægelser. I øvrigt kan jeg love, at udvalget inden for den nærmeste fremtid vil modtage grund- og nærhedsnotater om de tre forslag.

Rasmus Nordqvist spurgte, om Kommissionen lagde op, at Danmark skulle stå uden for den del af Dublinforordningen, der har med omfordeling at gøre. Støttede Rådet i så fald den holdning? Rasmus Nordqvist spurgte, om det var i strid med nogen konventioner, at man skulle tage fingeraftryk af børn i alderen 6-14 år. Europa-Parlamentet havde udtrykt bekymring over nogle af elementerne i reformeringen af Dublinsystemet og for, om de stred mod konventionerne.

Claus Kvist Hansen glædede sig over, at Danmark ikke skulle være en del af omfordelingsmekanismen. Den nuværende så ikke ud til at virke, og nu skulle den erstattes af en ny og lidt mere detaljeret omfordelingsmekanisme, som bare var mere af det samme. Claus Kvist Hansen undrede sig over, at man ville pålægge flygtninge juridiske forpligtelser, formentlig for at de ikke skulle bevæge sig rundt. Men hvordan ville man forhindre flygtninge, der var kommet ind i Europa, i at bevæge sig rundt?

Udlændingeministeren svarede Rasmus Nordqvist, at det var for tidligt at sige, hvordan landet lå med det nye Dublinsystem. Der kom hele tiden nye forslag. Der var faktisk ikke noget nyt at berette. Hvis hun hørte nyt, skulle hun nok fortælle det.

Angående EURODAC så ministeren det som en beskyttelse af børnene, at man nu skulle tage fingeraftryk ned til 6-årsalderen. Hvis børn er blevet adskilt fra deres forældre, giver det bedre mulighed for at finde forældrene igen. Om det stred imod konventionerne, kunne hun ikke sige. Det spørgsmål måtte man prøve at vende tilbage til.

Ministeren svarede Claus Kvist Hansen, at retsforbeholdet forhindrer dansk deltagelse. Hun antog, at han var enig i, at Danmark ikke skulle tage imod kvoteflygtninge i indeværende år. Man må på et senere tidspunkt afgøre, om man skal tage imod nogen igen og i så fald hvornår.

Ministeren svarede Claus Kvist Hansen, at man kunne begrænse flygtninges mulighed for at bevæge sig rundt ved meldepligt, ved at ydelser i højere grad bliver givet i form af naturalier, og ved at man bliver tilbageført til det land, hvor man oprindeligt blev registreret. Der var tale om en række restriktioner.

Søren Søndergaard forstod ikke, hvordan man ved hjælp af børns fingeraftryk finder deres bortblevne forældre. Det var jo ikke blodprøver eller dna-spor, der var tale om.

Udlændingeministeren kunne ikke redegøre ned i detaljerne for det tekniske. Men hvis man fik registreret både barn og forældre, måtte der være en større sandsynlighed for at man i systemerne kan koble familierne sammen. Hun var godt klar over, at fingeraftryk er forskellige fra person til person. Ministeren ville gerne prøve at undersøge det lidt mere detaljeret.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af en EU-genbosætningsramme

– *Politisk drøftelse*

KOM (2016) 0468

Rådsmøde 3490 – bilag 2 (samlenotat side 16)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udlændinge,- integrations- og boligministeren: Så er der forslaget om en EU-genbosætningsramme. Forslaget har til formål at fastlægge en EU-genbosætningsramme med fælles procedurer for, hvordan EU vil overholde sine tilsagn om genbosætning af tredjelandstatsborgere eller statsløse personer med behov for international beskyttelse.

Danmark vil ikke kunne deltage i en sådan ordning på grund af retsforbeholdet. Det fremgår som bekendt af regeringens 2025-plan, at det på grund af de mange asylansøgere, som Danmark har modtaget i de senere år, er besluttet at skubbe den resterende del af kvoten til senere år. Regeringen ønsker, at den fremtidige kvote fastsættes, under hensyntagen til hvor mange asylansøgere der kommer til Danmark. Et lavt antal asylansøgere giver bedre mulighed for at modtage kvoteflygtninge.

Claus Kvist Hansen spurgte, hvordan var man kommet frem til tallet 10.000 euro.

Udlændingeministeren vidste ikke, hvordan man var nået frem til beløbet på 10.000 euro. Det var et engangsbeløb.

5. Informationsteknologi (it) foranstaltninger relateret til grænseforvaltning

Rådsmøde 3490 – bilag 2 (samlenotat side 22)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

a) Systematisk tjek ved ydre grænser

- *Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 562/2006, for så vidt angår styrkelse af kontrollen i relevante databaser ved de ydre grænser (Første gennemlæsning)*

KOM (2015) 0670

Det Europæiske Råd 17-18/12-15 – bilag 8 (konklusioner fra mødet i Det Europæiske Råd den 17.-18. december 2015)

EUU alm. del (15) – bilag 363 (Europa-Kommissionens faktaark om Schengenreglerne)

EU-note (15) – E 21 (EU-note af 22/12-15 om Fælles Grænse- og Kystvagtagentur)

EUU alm. del (15) – bilag 456 (udvalgsmødereferat side 552 FO, forhandlingsoplæg forelagt 23/2-16)

b) Ind- og udrejsesystemet (EES)

EUU alm. del (15) – bilag 617 (udvalgsmødereferat side 812, senest behandlet i EUU 19/4-16)

- i) **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et ind- og udrejsesystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger om tredjelandsstatsborgere, der passerer Den Europæiske Unions medlemsstaters ydre grænser samt afslag på indrejse og fastsættelse af betingelserne for adgang til ind- og udrejsesystemet med henblik på retshåndhævelse og om ændring af forordning (EF) nr. 767/2008 og forordning (EU) nr. 1077/2011 (Første gennemlæsning)**

KOM (2016) 0194

- ii) **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 399/2016, hvad angår anvendelsen af ind- og udrejsesystemet (første gennemlæsning)**

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2016) 0196

Udlændinge,- integrations- og boligministeren: Det tredje punkt på dagsordenen består af en længere række af tekniske tiltag og fremtidige forslag, som tilsammen skal bidrage til en yderligere styrkelse og effektivisering af kontrollen på de ydre grænser.

Formandsskabet lægger alene op til en status på arbejdet. Et af forslagene drejer sig om systematisk kontrol af alle, der ind- og udrejser ved de ydre grænser. Som bekendt blev sagen forelagt udvalget til forhandlingsoplæg den 23. februar 2016 forud for politisk enighed i Rådet.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

Der pågår i øjeblikket trilogforhandlinger mellem Rådet og Parlamentet, og formandskabet arbejder for at opnå enighed inden årets udgang.

Formandskabet vil også give en status på arbejdet med forslaget om oprettelse af et ind- og udrejsesystem – det vi kalder smart borders. Formålet er som bekendt at sikre en mere effektiv grænsekontrol gennem oprettelsen af et it-system til registrering af tredjelandsstatsborgere med ret til kortidsophold.

I ind- og udrejsesystemet vil data om en rejsendes ind- og udrejsedato blive registreret, så det effektivt kan kontrolleres, om den pågældende tredjelandsstatsborger har lovligt ophold. Retshåndhævende myndigheder skal kunne konsultere systemet i forbindelse med forebyggelse, efterforskning og opklaring af terror og anden alvorlig kriminalitet. Rådet drøfter fortsat forslaget og Parlamentet forventes at tage stilling til forslaget i slutningen af oktober. Formandskabet arbejder for at opnå enighed i Rådet inden udgangen af 2016.

Når det kommer til de øvrige tiltag under dette punkt på dagsordenen, er det forventningen, at formandskabet vil orientere om, hvornår man forventer et forslag til et europæisk rejseinformations- og autorisationssystem (ETIAS) fremlagt. Der er tale om et system, der ligner det amerikanske ESTA. Formålet er at have kontrol med indrejsende fra visumfrie lande.

Jeg kan også nævne, at der er nedsat en højniveauekspertgruppe, som har fået til opgave at se på, hvordan informationsdeling mellem EU's mange it-systemer på grænse- og sikkerhedsområdet kan blive bedre.

Gruppen skal navnlig undersøge tre ting, nemlig

- 1) hvordan man kan optimere medlemsstaternes anvendelse af de eksisterende systemer,
- 2) om der kan udvikles nye systemer, som sikrer, at vigtige informationer ikke går tabt, fordi de ikke registreres i de eksisterende informationssystemer, og
- 3) hvordan eksisterende og evt. nye systemer kan arbejde bedre sammen, såkaldt interoperabilitet.

6. Migration

– Implementering

KOM (2016) 0166, KOM (2016) 0634

Rådsmøde 3490 – bilag 2 (sammenfatning side 31)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 780 (udvalgsmødereferat side 1060, senest behandlet i EUU 3/6-16)

Udlændinge,- integrations- og boligministeren: Så er der punktet om migration, hvor der lægges op til en drøftelse af de fortsatte udfordringer med gennemførelsen af EU-Tyrkietaftalen og udfordringerne på den centrale middelhavsroute. Selv om indrejsetallene i Grækenland er faldet fra over 100.000 personer i august 2015 til 3.500 personer i august i år, er vi langt fra den fulde gennemførelse af EU-Tyrkietaftalen. Og tilstrømningen til Italien fortsætter med uformindsket styrke. Derfor lægger formandskabet op til en drøftelse af de mange udfordringer.

Samarbejdet og især udvekslingen af oplysninger mellem EU's agenturer og de græske og italienske myndigheder kan også forbedres. Endelig er der brug for flere indkvarteringspladser i Grækenland og Italien. Derudover vil formandskabet give en status for omfordeling fra Grækenland og Italien og for, hvordan det går med EU-Tyrkietaftalen.

For regeringen er det vigtigt, at det fald, vi har set i indrejsetallene fra Tyrkiet til Grækenland, fastholdes. Derfor er det vigtigt, at vi holder fokus. Det er også vigtigt, at de græske myndigheder fortsætter og intensiverer det arbejde, der er indledt med bistand fra de øvrige EU-lande. Som bekendt har Danmark bidraget markant med dygtige eksperter på et niveau, der på nuværende tidspunkt ligger over Danmarks bidrag til EU's generelle budget. Vi vurderer selvfølgelig løbende, om Danmark bør bidrage med flere eksperter. Det forudsætter selvfølgelig, at der er tilstrækkelig sikkerhed for vores eksperter. Lige så vigtigt er det, at tilbagesendelser til Tyrkiet effektueres, når der er grundlag for det – og ikke kun af migranter med ulovligt ophold, men af alle, der i overensstemmelse med EU-retten og de internationale forpligtelser kan sendes tilbage til og få beskyttelse i Tyrkiet.

Jeg har derfor en forventning – eller i hvert fald et håb – om, at vi får mere klarhed over afgørelserne i de græske appelsinstanser og udsendelse af afviste asylansøgere til Tyrkiet i medfør af EU-Tyrkietaftalen.

Rasmus Nordqvist spurgte, hvordan det gik med implementeringen af EU-Tyrkietaftalen i Tyrkiet. Hvad sagde man på i løbende evalueringer, som ministeren hørte om fra sine kolleger?

Jan E. Jørgensen havde hæftet sig ved, hvor mange flygtninge, der før aftalen blev indgået, kom til Grækenland – 100.000 på et år. Nu var det faldet til 3.500. Han kunne ikke huske, hvilke af Folketingets partier der var imod aftalen dengang.

Udlændingeministeren svarede, at der stadig var elementer, Tyrkiet ikke levede op til. Sidst, der var rådsmøde og det var til debat, var landene meget optaget af, at Tyrkiet skal leve op til alle kriterierne. Det var svært at sige, om alle ville stå klar frem til målstregen, men det håbede hun, for det var nogle meget vigtige elementer – helt grundlæggende rettigheder.

Ministeren svarede Jan E. Jørgensen, at venstrefløjten ikke havde støttet aftalen.

Søren Søndergaard bad ministeren bekræfte, at Tyrkiet ikke kunne garantere beskyttelse til forfulgte. Det var blevet kritiseret af en lang række internationale organisationer. En tilbagesendelse af folk til Tyrkiet kunne medføre tilbagesendelse til lande, man normalt ikke mener at folk skal sendes tilbage til uden en grundig asylsagsbehandling.

Søren Søndergaard spurgte i forlængelse af Jan E. Jørgensens spørgsmål, om man måske skulle have et notat om folks bevæggrunde for at søge til Grækenland. Var det for at blive der, eller ønskede nogle at komme videre? Begrænsningen af muligheden for at komme videre fra Grækenland havde måske haft en indflydelse på antallet af folk, der var søgt dertil.

Udlændingeministeren svarede, at med hensyn til EU-Tyrkiet-aftalen og beskyttelse af forfulgte personer måtte man gå ud fra, at der blev taget højde for det i asylbehandlingsproceduren i Grækenland. Ellers virkede aftalen ikke.

Søren Søndergaard spurgte, hvilke partier der havde stemt imod Enhedslistens forslag om våbenhjælp til kurderne.

Udlændingeministeren huskede ikke fuldstændig afstemningen i salen den dag.

7. Den europæiske grænse- og kystvagt: implementering

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2015) 0671

Rådsmøde 3490 – bilag 2 (sammenfatning side 35)

KOM (2015) 0671 – bilag 525 (brev fra udlændinge-, integrations- og boligministeren om forhandlingsoplæg den 1/4-16 om forslag om en europæisk grænse- og kystvagt)

KOM (2015) 0671 – bilag 524 (brev til udlændinge-, integrations-, og boligministeren fra Folketingets Europaudvalg om opfølgning på ministerens forelæggelse i Europaudvalget 1/4-16 2016 om den europæiske grænse- og kystvagt)

KOM (2015) 0671 - svar på spm. 1 om, hvorfor der ikke er tale om suverænitetsafgivelse, når Rådet kan tvinge et medlemsland til at indføre grænsekontrol ved hele eller dele af landets interne grænser, fra udlændinge-, integrations- og boligministeren

EU-note (15) – E 21 (EU-note af 22/12-15 om Fælles Grænse- og kystvagtagentur)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 780 (udvalgsmødereferat side 1059, senest behandlet i EEU 3/6-16)

EUU alm. del (15) – bilag 617 (udvalgsmødereferat side 807 FO, forhandlingsoplæg forelagt 19/4-16)

Udlændinge-, integrations- og boligministeren: Forordningen trådte i kraft i går den 6. oktober – 9 måneder efter forslaget fremsættelse. Det er lidt af en bedrift, når man ser på forslaget omfang.

Formandskabet vil give os en status på iværksættelsen af forordningen, der allerede er i fuld gang, så den europæiske grænse- og kystvagt kan blive fuldt operationel så hurtigt som muligt. Forordningen er et meget vigtigt led i retning af, at vi får styr på EU's ydre grænser.

8. Informationsteknologi (IT) foranstaltninger relateret til grænseforvaltning

Rådsmøde 3490 – bilag 2 (samlenotat side 39)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3473 – bilag 6 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde RIA 9-10/6-16)

a) Udvikling af Schengen Informationssystemet (SIS)

b) EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS)

c) Højniveau ekspertgruppe (HLEG) om informationssystemer og interoperabilitet

– *Fremskridtsrapport*

9. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

Udlændinge,- integrations- og boligministeren: Til sidst er der blot at sige, at det næste rådsmøde for mit vedkommende formentlig bliver i november.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 3489 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – beskæftigelses- og socialdelen) den 13. oktober 2016

Udlændinge-, integrations- og boligministeren forelagde dagsordenspunkt 7.

7. Udkast til rådskonklusioner om ”Rapport fra den Europæiske Revisionsret om EU’s politiske initiativer og finansiel støtte til integration af romaer”

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 25)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udlændinge-, integrations- og boligministeren: Jeg vil gerne præsentere udkastet til rådskonklusioner om ”Rapport fra den Europæiske Revisionsret om EU’s politiske initiativer og finansiel støtte til integration af romaer”. Punktet er på dagsordenen til vedtagelse.

Rådet vedtog den 19. maj 2011 romastrategierne på baggrund af Europa-Kommissionens meddelelse ”En EU-ramme for de nationale strategier for romaernes integration frem til 2020”, som tilskynder medlemsstaterne til at udarbejde eller revidere nationale strategier for inklusion af romaer.

Medlemsstaterne gav udtryk for deres forpligtelse over for EU-rammen for romaernes integration og besluttede, at de inden udgangen af 2011 skulle udarbejde nationale strategier for inklusion af romaer ved at udvikle nye strategier eller ved at ajourføre eller revidere eksisterende integrerede politikker.

Dette blev i 2013 suppleret af rådsanbefalinger om effektive integrationsindsatser for romaer, hvorefter medlemsstaterne opfordres til årligt at indrapportere nye initiativer og fremskridt til kommissionen.

Forpligtelsen til at udarbejde nationale romastrategier støttes fortsat af alle medlemsstater. Visse medlemsstater, herunder Danmark, finder at dette på nationalt plan bedst opnås via de generelle, horisontale indsatser og ikke via målrettede romaintegrationstiltag og -strategier.

Revisionsretten har den 28. juni 2016 afgivet rapport om EU’s politiske initiativer og finansielle støtte til integration af romaerne, der handler om, hvorvidt indsatserne havde bidraget effektivt til integration af romaer. Revisionsarbejdet blev udført i Kommissionen og i fire medlemsstater (Bulgarien, Spanien, Ungarn og Rumænien) og dækkede perioden fra 2007 til 2015.

Rådskonklusionerne om revisionsrettens rapport om romastrategien indeholder anbefalinger til medlemsstaterne i forhold til implementeringen af EU-rammen for de nationale strategier samt integrationstiltag på baggrund af revisionsrapportens konklusioner og anbefalinger og fokuserer blandt andet på inddragelse af civilsamfundet ved udarbejdelse af indsatser.

I forbindelse med det første arbejdsgruppemøde bakkede stort set alle medlemsstater op om den overordnede hensigt med forbedring af integration af romaer. En lang række medlemsstater efterlyste dog samtidig en bedre balance i teksten, som tog højde for densitetsforskelle i de enkelte medlemsstater og den deraf forskellige tilgang i forhold til integration af romaer. Det første sæt rådskonklusionerne indeholdt desuden anbefalinger om dataindsamling vedrørende romaer. Hertil bemærker man, at CPR-registeret ikke indeholder data om etnicitet, og at Danmark generelt finder registrering og indsamling af data på baggrund af etnicitet problematisk. Henvisningen til dataindsamling er modereret kraftigt i det foreliggende udkast og udgør ikke længere et problem.

Beskæftigelsesministeren deltager i EPSCO-mødet den 13. oktober, hvor rådskonklusionerne forventes vedtaget. Der er i udkastet til dagsorden for EPSCO-mødet ikke lagt op til bordrunde med bemærkninger fra landene, men alene korte til indlæg fra Kommissionen og formandskabet.

9. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 7. Rådsmøde nr. 3487 (landbrug og fiskeri) den 10. oktober 2016

Miljø- og fødevarerministeren gennemgik punkterne til forhandlingsoplæg. Det ville sige punkt 1 om Østersøen og punkterne 5-7 om tre komitéforslag om dyrkning af gmo-majs. De resterende punkter blev forelagt til orientering.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2017 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen

– *Politisk enighed*

KOM (2016) 0545

Rådsmøde 3487 – bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2016) 0545 – bilag 2 (henvendelse af 29/9-16 fra Landsforeningen Levende Hav om kystfiskerier i den vestlige Østersø i 2017)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 94 (udvalgsmødereferat side 39 FO, forhandlingsoplæg om kvoter i 2016 forelagt 9/10-15)

Miljø- og fødevarerministeren: Det første punkt er fiskerimuligheder i Østersøen i 2017, som formandskabet har sat på dagsordenen med henblik på politisk enighed. Der må dog forudses meget vanskelige forhandlinger, særlig om torsk.

For torsk foreslår Kommissionen en voldsom reduktion af kvoten på 88 pct. i den vestlige del af Østersøen. I den østlige del af Østersøen foreslås en reduktion af torskekvoten på 39 pct. På de andre bestande som brisling, sild, rødspætte og laks foreslås der pæne stigninger. Der er en positiv udvikling for brisling, sild, laks og rødspætte, men det ser sværere ud for de to torskebestande i Østersøen. Derfor arbejder vi også parallelt med dette forslag med andre regionale tiltag til at regulere fiskeriet.

Som generelt princip støtter regeringen, at kvoterne i Østersøen fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning og målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik og forvaltningsplaner. Regeringen har noteret sig, at den vestlige torskebestand fortsat er under målsætningen for bæredygtig udnyttelse med udsigt til en markant kvotereduktion. Det vil have alvorlige økonomiske konsekvenser for de berørte fiskere. Regeringen finder, at de negative økonomiske konsekvenser i en vis udstrækning kan afhjælpes ved at udskyde opnåelse af maksimalt bæredygtigt udbytte til efter 2017.

Grundforordningen giver os indtil 2020 til at nå maksimalt bæredygtigt udbytte. Regeringen forudsætter derfor en betydelig mere begrænset kvotereduktion med henvisning til de socioøkonomiske konsekvenser. Regeringen forudsætter også en mere begrænset kvotereduktion for torsk i den østlige Østersø, end rådgivningen lægger op til. I forlængelse heraf kan regeringen tilslutte sig en fælles henstilling om supplerende tiltag for torsk, forudsat at lukkeperioderne ikke gøres permanente, og at der gives de nødvendige undtagelser for mindre fartøjer eller kystnære fiskerier.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

Endvidere arbejder regeringen for, at område 24 undtages, og regeringen er indstillet på at overveje andre foranstaltninger for det rekreative fiskeri afhængigt af kvoten for torsk i den vestlige Østersø.

Regeringen kan som udgangspunkt støtte Kommissionens forslag for brisling, sild, rødspætte og laks.

For at opsummere, er det en forudsætning for, at vi kan støtte et kompromisforslag, at reduktionerne på torsk bliver mindre end foreslået, at lukkeperioderne ikke gøres permanente, og at der gives de nødvendige undtagelser for mindre fartøjer og/eller kystnære fiskerier. Det er ikke en let forhandlingssituation.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side kan tilslutte sig forslaget til fiskerimuligheder for 2017 eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man

- lægger afgørende vægt på, at der findes en passende samlet løsning for torsk i Østersøen, som indeholder mindre reduktioner i TAC, end der lægges op til i rådgivningen, ud fra socioøkonomiske hensyn,
- arbejder for, at TAC for torsk i henholdsvis den østlige og vestlige Østersø fastsættes efter en ensartet model i forhold til enten bestands- eller forvaltningsområdetilgang, og at relativ stabilitet opretholdes,
- derudover arbejder for, at kvoterne for 2017 som udgangspunkt fastsættes i overensstemmelse med det generelle princip om, at fiskerimuligheder fastsættes på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimal bæredygtigt udbytte og forvaltningsplaner.

Endvidere kan man i forlængelse heraf kan man fra dansk side tilslutte sig en fælles henstilling om supplerende tiltag for torsk, herunder at man ikke hindrer Kommissionens senere delegerede retsakt, idet man

- lægger afgørende vægt på, at lukkeperioderne ikke gøres permanente,
- lægger afgørende vægt på, at der gives de nødvendige undtagelser for mindre fartøjer og/eller kystnære fiskerier, og at man
- arbejder for, at område 24 undtages fra lukkeperioden, og at man som led i en samlet pakke for torsk også kan tilslutte sig andre foranstaltninger for det rekreative fiskeri som f.eks. en begrænsning i antal fisk, der kan bringes i land.

Søren Egge Rasmussen sagde, at det virkede, som om man ikke lyttede, når den videnskabelige rådgivning ikke anbefalede, at man fisker mere. Det var lidt paradoksalt, for konsekvenserne af ikke at lytte til rådgivningen er, at der til sidst ikke er noget at fiske. Nu blev man anbefalet at bremse op, så torsken overlever i Østersøen, så der også for fremtidige generationer er nogle torsk at fiske. Enhedslisten kunne ikke tilslutte sig regeringens forhandlingsoplæg. Man kunne godt se dilemmaet i, at lokale fiskere bliver ramt hårdt. Derfor havde Enhedslisten fokus på, hvordan man kan tilgodese mindre, lokale fiskefartøjer frem

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

for større, udefrakommende fiskefartøjer. Den resterende torskefiskemulighed skulle gå til mindre, lokale både, så det var til gavn for lokalbefolkningen.

Christian Poll sagde, at når fagkondskaben sagde, der var så store trusler mod bestanden, at man skulle skære 88 pct., var man nødt til at lytte til det, også for fiskeriets egen skyld, så bestanden ikke fiskes helt i bund. Han forstod på nogle af høringssvarene, at det måske kunne give mening at kigge med lidt mildere øjne på selve Øresund. Det kunne man godt se på, men generelt mente Alternativet at man skulle følge den faglige rådgivning.

Christina Egelund sagde, at Liberal Alliance støttede regeringens forhandlingsoplæg og håbede, det ville lykkes at forhindre reduktionen af torskekvoten i at blive så voldsom, som der var lagt op til.

Rasmus Jarlov sagde, det var trist, at torskebestanden var så langt nede, at biologerne anbefalede så kraftig en reduktion. Det Konservative Folkeparti mente også, at man var nødt til at reducere torskefangsten. Det ville være godt for erhvervet på langt sigt ikke at udrydde bestanden. Om reduktionen skulle være på 88 pct. eller på 80, 70 eller 65 pct., var nok ikke noget, man med ret stor præcision kunne sige noget videnskabeligt om. Derfor var det okay, hvis regeringen gik efter en mindre reduktion.

Kenneth Kristensen Berth syntes, regeringen burde sætte sig til modværge, hvad angik fiskekvoterne. Derfor kunne Dansk Folkeparti støtte forhandlingsoplægget.

Formanden sagde, at Socialdemokratiet bakkede op om forhandlingsoplægget. Det var nødvendigt at reducere, men de stod bag regeringens initiativ til at begrænse begrænsningen, så der var en fornuftig balance.

Miljø- og fødevareministeren sagde, at regeringen vurderede, at selv hvis man opnåede en 20-procents reduktion, som regeringen var gået efter, ville man opnå MSY allerede i 2018. Grundforordningen tilsiger, at den skulle nås i 2020. Man ville altså nå den 2 år før. Regeringen var meget opmærksom på bestandens udvikling, men vurderede, at det kunne nås.

Ministeren varede Christian Poll, at regeringen vurderede, at torskebestanden formentlig havde det lidt bedre. Man havde ikke klare tal for det, men bestanden i Øresund var en integreret del af den vestlige bestand. Forvaltningsmæssigt kunne man altså ikke pille den ud.

Christian Poll nævnte, at nogle organisationer i høringssvarene havde påpeget, at det sikkert var på grund af det mangeårige stop for trawling i Øresund, at man havde en mere stabil bestand. Kunne man bringe det ind i forhandlingerne, at man underopdeler områderne og differentiere reduktionen? Nogle foreslår, at man giver det skånsomme fiskeri lidt mere plads og begrænser trawlfiskeriet.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

Miljø- og fødevareministeren kunne ikke forestille sig det scenarie. I forhandlingerne ville der blive givet og taget, og hvis regeringen kunne tilgodese dansk fiskeri i overensstemmelse med forhandlingsoplæggets grundlæggende præmisser, ville den gøre det, uanset om det var det skånsomme eller det ordinære fiskeri.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Alternativet havde ytret sig imod det.

2. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2017

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3487 – bilag 1 (samlenotat side 11)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 94 (udvalgsmødereferat side 43, kvoter for 2016, behandlet i EUU 9/10-15)

Miljø- og fødevarerministeren: Aftalen med Norge har stor betydning for de danske fiskere. Balancen i aftalen skal sikres, så de danske fiskere får deres rimelige andel. Det er også vigtigt, at aftalen træder i kraft fra den 1. januar 2017. I forhandlingerne støtter jeg fastsættelse af kvoterne for 2017 på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte og fastlagte forvaltningsplaner. Jeg vil lige bemærke, at der også skal sættes midlertidige fiskerimuligheder for sperling. Her vil vi presse på for, at det sker hurtigt, så der ikke kommer et stop i fiskeriet.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

3. Forberedelse af det 25. årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT), Vilamoura, Portugal, den 14. - 21. november 2016

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3487 – bilag 1 (samlenotat side 14)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevarerministeren: Punkt 3 handler om årsmødet i den internationale Kommission for tunfiskeri i Atlanterhavet (ICCAT). Generelt ønsker vi her at sikre et bæredygtigt fiskeri.

4. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådet forordning om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og ændringer af forordning (EU) nr. 2012/2002, Europa-Parlament og Rådets forordninger (EU) nr. 1296/2013, nr. 1301/2013, nr. 1303/2013, nr. 1304/2013, nr. 1305/2013, nr. 1306/2013, nr. 1307/2013, nr. 1308/2013, nr. 1309/2013, nr. 1316/2013, nr. 223/2014, nr. 283/2014, nr. 652/2014, og Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 541/2014 (landbrugsdelen)

– *Præsentation*

KOM (2016) 0605

Rådsmøde 3487 – bilag 1 (samlenotat side 16)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Punkt 4 er det såkaldte omnibusforslag – altså et forslag, der dækker en lang række forskellige forordninger. På rådsmødet giver Kommissionen en præsentation af forslagene om ændring af landbrugspolitikken. Kommissionen foreslår en række mindre forenklinger, bl.a. at definitionen af aktiv landmand gøres frivillig, hvilket vi fra dansk side arbejdede for i 2013-reformen. Det er klart, at jeg gerne så, at Kommissionen var mere ambitiøs, når det kommer til forenkling, og det gælder også i gennemførelsesbestemmelserne.

FO 5. Forslag til Kommissionens gennemførelsesbeslutning om markedsføring af frø af genetisk modificeret majs Bt11 til dyrkning (komité sag)

– *Afstemning i komitéen*

Rådsmøde 3487 – bilag 2 (sammenfatning side 2)

EUU alm. del (16) – bilag 16 (notat om Folketingets håndtering af gmo-sager)

EUU alm. del (16) – bilag 14 (indstilling fra Miljø- og Fødevareudvalget til tre sager om gmo-majs)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (16) – bilag 11 (foreløbigt fortroligt referat fra Europaudvalgets møde 5/10-16)

Miljø- og fødevarerministeren: Nu vil jeg gennemgå punkterne 5-7 om de tre komitéforslag om gmo-majs til dyrkning i EU, som alle er til forhandlingsoplæg. Dem vil jeg tage samlet. Det drejer sig om majsene: Bt11, 1507 og MON 810. Forslagene forventes at komme til komitéafstemning her i efteråret.

For alle tre majs har Danmark anmodet om og fået geografisk undtagelse fra dyrkning af alle tre majs. Det er inkluderet i komiteforslagene. Det vil sige, at uanset om de tre majs bliver godkendt til dyrkning eller ej, må de ikke dyrkes i Danmark. Alle tre majs er gjort resistente over for majshalvmøl, der kan forvolde skader på majs.

Både Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) og Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) har vurderet, at dyrkningen af de tre majs ikke vil kunne forventes at medføre skadevirkninger for menneskers eller dyrs sundhed eller for miljøet, forudsat at en række krav til dyrkningen overholdes, herunder isolationsafstanden til beskyttede naturområder.

På det grundlag ville regeringen gerne kunne støtte de tre komitéforslag, men de foreslåede isolationsafstande til beskyttede naturområder er imidlertid ikke i overensstemmelse med DCE's og EFSA's vurderinger. Derfor kan regeringen kun støtte de tre komitéforslag, hvis Kommissionen tilpasser forslagene på dette punkt.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side støtter forslagene, idet der dog lægges afgørende vægt på, at forslaget isolationsafstand til beskyttede naturområder ændres i overensstemmelse med EFSA's og DCE's vurderinger.

Søren Egge Rasmussen var glad for, at der var gmo-dyrkningsfrit i Danmark. Miljø- og Fødevareudvalget havde været på studietur i Spanien og der set nøjere på vilkårene for majsdyrkning. Det var tankevækkende, at de landmænd, der havde valgt at have en konventionel drift uden gmo-afgrøder, havde en bedre økonomi end de landmænd, der brugte gmo-afgrøder. De giver altså ikke en væsentlig fordel. Der lå en opgave i at være med til at forhindre, at gmo-dyrkning udbredes til flere lande end Spanien. Det groteske var, at man i Spanien mangler at forny vurderingen af den tilladelse til at dyrke gmo-majs, som var fra 2010. Der manglede en vidtgående miljøvurdering af, hvordan gmo-dyrkning påvirker landbruget. Normalt havde man kun den overfladiske vurdering af, om det var hensigtsmæssigt at bruge som foder. Hvad der

sker med jorden og dens mikroklima, havde ingen fokus på. Derfor kunne Enhedslisten ikke støtte indstillingen med de afstandskrav, der var. Der var ingen grund til at fremme gmo-dyrkning, når man har set landmænd klare sig bedre med gmo-fri afgrøder – også i det traditionelle landbrug.

Christian Poll var også glad for, at der var flertal mod gmo-dyrkning i Danmark. Selv om man talte om at øge sikkerhedsafstanden fra 5 til 20 m, løste det stadig ikke de grundlæggende problemer ved anvendelse af gmo.

Christina Egelund var uenig i, at Danmarks dyrkningsundtagelse var god. Det var fint at arbejde for en større isolationsafstand, men Liberal Alliance var ikke enige i, at man skulle stemme imod forslaget, hvis ikke det lykkedes. Derfor støttede de ikke forhandlingsoplægget.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at Dansk Folkeparti støttede regeringens forhandlingsoplæg. Udvidelsen af sikkerhedsmarginen var også hensigtsmæssig.

Formanden sagde, at Socialdemokratiet kunne støtte regeringens forhandlingsoplæg om gmo-majs på baggrund af den nationale dyrkningsundtagelse.

Søren Egge Rasmussen præciserede, at Enhedslisten støttede, at regeringen ville sige nej, men de var imod, at den ville sige ja, hvis afstandskravene bliver øget. På spørgsmålet om, om det ville være gavnligt, hvis man kunne få gmo-afgrøder i Danmark. Det drejede sig om en gmo-majs, der havde en giftig effekt over for majshalvmøl, der ikke findes i Danmark. Hvorfor skulle man dyrke majs, der er giftig over for dem? Han håbede, at den gmo-fri dyrkning kunne fortsætte. Man kunne sagtens udvikle landbruget uden gmo-afgrøder.

Miljø- og fødevareministeren svarede Søren Egge Rasmussen om de øvrige lande, at forslaget handlede om, at de medlemsstater, der ønskede at dyrke de tre gmo-majs, skulle have mulighed for at gøre det. Et enigt Folketing støttede med folketingsvedtagelse V83 tilbage i 2010, at EU's medlemsstater skulle have mulighed for at træffe nationale afgørelser om dyrkning af gmo-afgrøder. Det var sket med gennemførelsen af Barroso-direktivet. Den beslutning var regeringen loyal overfor.

Formanden gjorde opmærksom på, at Miljø- og Fødevareudvalget indstilling var blevet rundsendt. Han konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

FO 6. Forslag til Kommissionens gennemførelsesbeslutning om markedsføring af frø af genetisk modificeret majs 1507 til dyrkning (komité-sag)

– Afstemning i komitéen

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

Rådsmøde 3487 – bilag 2 (samlenotat side 8)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (16) – bilag 16 (notat om Folketingets håndtering af gmo-sager)

EUU alm. del (16) – bilag 14 (indstilling fra Miljø- og Fødevareudvalget til tre sager om gmo-majs)

EUU alm. del (16) – bilag 11 (foreløbigt fortroligt referat fra Europaudvalgets møde 5/10-16)

Punkt 5, 6 og 7 blev behandlet under et.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

FO 7. Forslag til Kommissionens gennemførelsesretsakt om markedsføring af frø af genetisk modificeret majs MON 810 til dyrkning (komitésag)

– *Afstemning i komitéen*

Rådsmøde 3487 – bilag 2 (sammenfatning side 15)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (16) – bilag 16 (notat om Folketingets håndtering af gmo-sager)

EUU alm. del (16) – bilag 14 (indstilling fra Miljø- og Fødevareudvalget til tre sager om gmo-majs)

EUU alm. del (16) – bilag 11 (foreløbigt fortroligt referat fra Europaudvalgets møde 5/10-16)

Punkt 5, 6 og 7 blev behandlet under et.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det.

8. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger under dette punkt.

9. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger under dette punkt.

Punkt 8. Rådsmøde nr. 3489 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – beskæftigelses- og socialdelen) den 13. oktober 2016

Beskæftigelsesministeren sagde, at rådsmødedagsordenen for beskæftigelsesområdet denne gang primært omfattede sager, der tidligere var præsenteret for udvalget, og tilbagevendende sager som det europæiske semester. Han forelagde alle punkter, undtagen punkt 7 (der falder under udlændinge-, integration- og boligministerens ressort). Han ville særlig nævne punktet om revision af kræftdirektivet, ILO's konvention om arbejdsforhold i fiskerisektoren, høringen om ideer til en såkaldt europæisk social søjle og indsatsen mod langtidsledighed. Alle sager blev forelagt til orientering.

1. Kommissionens forslag til revision af direktiv om kræftfremkaldende stoffer

– *Generel indstilling*

KOM (2016) 0248

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 3)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 838 (udvalgsmødereferat, side 1109, senest behandlet i EUU 10/6-16)

Beskæftigelsesministeren: Som præsenteret for udvalget forud for rådsmødet i juni har Kommissionen fremsat forslag om ændring af direktiv om beskyttelse af arbejdstagere mod risici for under arbejdet at være udsat for kræftfremkaldende stoffer.

Forslaget til ændring af direktivet har til formål

- at forbedre beskyttelsen af arbejdstagerne mod erhvervs sygdomme i forbindelse med udsættelse for kræftfremkaldende stoffer,
- at forøge effektiviteten af EU-lovgivningen på dette område
- og at skabe større klarhed og lige vilkår for virksomhederne.

Forslaget støttes generelt af alle medlemsstater.

Det er vores holdning, at niveauet i EU bør ligge på niveau med de medlemsstater, som har det højeste beskyttelsesniveau af arbejdstagerne som f.eks. Danmark. I tråd med bemærkninger fra udvalget i forbindelse med forelæggelsen i juni har Danmark under forhandlingerne sammen med en række andre lande støttet forslag om yderligere lavere grænseværdier for nogle stoffer – herunder bl.a. chrom VI – så det kom på niveau med de danske grænseværdier. Som det ser ud nu, er der dog ikke tilstrækkelig støtte til sådan et forslag. En gruppe lande har tværtimod appelleret til at slække på visse af Kommissionens forslag. Flere lande har udtrykt bekymring for, om små virksomheder vil kunne efterleve de nye bindende grænseværdier.

I lyset af den manglende opbakning til at sænke nogle grænseværdier yderligere har det været en prioritet for os at sikre, at forslaget fra Kommissionen ikke blev udvandet, og at de foreslåede stoffer og lavere grænseværdier blev fastholdt. Der synes nu at være den nødvendige opbakning til det kompromis.

Regeringen finder således, at der med forslaget tages et vigtigt skridt i retning af et højere beskyttelsesniveau i EU, som vil fremme arbejdstagernes sundhed gennem hele arbejdslivet. Samtidig vil forslaget mindske konkurrenceforskellene i EU og have en positiv betydning for virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne. Som det også blev drøftet drøftet med udvalget i juni, holder vi samtidig Kommissionen op på at fastholde momentum. Kommissionen ventes således at komme med forslag til yderligere justeringer inden udgangen af i år og igen i 2017. Forslaget fra Kommissionen vil give anledning til at ændre enkelte grænseværdier i den danske lovgivning, som er højere end forslagets. Dette forventes dog ikke at få nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Christian Poll roste regeringens linje. Det var godt at holde fast i de ambitiøse grænseværdier. Hvilke lande ville forhøje grænseværdien og inden for hvilke brancher?

Formanden sagde, at Socialdemokratiet støttede regeringens foreløbige holdning og opfordrede til at arbejde for bedre beskyttelse, end Kommissionen lagde op til, hvis der skulle opstå en mulighed for det. Ville ministeren give tilsagn om, at det danske beskyttelsesniveau ikke forringes, specielt hvad angår grænseværdierne for træstøv? I Danmark var grænseværdien 1 milligram pr. kubikmeter, og der blev lagt op til, at det skulle være 3 milligram pr. kubikmeter. Ville man holde fast i den danske grænseværdi? Og hvornår ville regeringen lægge sig fast på en holdning?

Beskæftigelsesministeren kvitterede for anerkendelsen af den danske linje. Man var gået til strengen for at generere et flertal for lavere grænseværdier på en række områder. Det lykkedes ikke, men der var blevet gjort opmærksom på nogle punkter, og som nævnt holdt man Kommissionen i et fast greb og arbejder videre med disse spørgsmål. Der ville komme yderligere initiativer senere i 2016 og igen i 2017. Han ville gerne svare skriftligt på, hvilke stoffer, brancher og lande det drejede sig om.

Ministeren svarede, at der ikke fra regeringens side var nogle initiativer til at lave nogen forringelser eller sænke de gældende niveauer. Han var glad for at være i gang med en udvikling, der beskytter lønmodtagerne bedre og giver danske virksomheder bedre konkurrencevilkår, fordi der ikke bliver konkurreret i samme grad på medarbejdernes helbred.

2. Direktiv om gennemførelse af aftale om gennemførelse af ILO's 2007-konvention om arbejdsforhold i fiskerisektoren

– *Politisk aftale*

KOM (2016) 0235

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (sammenfatning side 7)

KOM (2016) 0235 (2016-17) – bilag 2 (kopi af brev til Det Faste ILO-udvalg om ILO konvention nr. 188 om arbejdsforhold på fiskeskibe)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 838 (udvalgsmødereferat, side 1114, senest behandlet i EEU 10/6-16)

Beskæftigelsesministeren: Jeg har tidligere orienteret udvalget om det næste punkt, som omhandler direktiv til gennemførelse af ILO's konvention om arbejdsforhold i fiskerisektoren. Punktet forelægges efter aftale med sekretariatet på vegne af erhvervs- og vækstministeren, der er bortrejst i dag.

Direktivforslaget gennemfører den aftale, som arbejdsmarkedets parter på fiskeriområdet i 2013 indgik om gennemførelse af en række af de krav, der følger af ILO's konvention nr. 188 fra 2007 om arbejdsforhold i fiskerisektoren. Parisaftalen indgår som et bilag til direktivet.

Allerede før sommeren var der stort set opnået enighed om direktivets indhold. Næsten alle medlemsstater har nu løftet deres forbehold, og resten vil formentlig gøre det inden rådsmødet. Jeg forventer derfor, at der vil blive opnået generel indstilling om direktivet på rådsmødet. Direktivet forventes som tidligere nævnt kun at give behov for mindre præciseringer i dansk lovgivning, da de fleste bestemmelser allerede er opfyldt – og fra dansk side støtter vi naturligvis fortsat vedtagelsen.

2. Europaudvalgsmøde 7/10-2016

3. En ny dagsorden for færdigheder i Europa

– *Politisk drøftelse*

KOM (2016) 0381, KOM (2016) 0383, KOM (2016) 0382

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 14)

EJU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

a) Udtalelse fra Beskæftigelseskomiteen/EMCO

– *Godkendelse*

b) (Evt.) Kommissionens udkast til revision af Europass rammen

– *Præsentation ved Kommissionen*

KOM (2016) 0625

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Det Europæiske Semester 2017: bidrag i lyset af den økonomiske efterårspakke

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 17)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

a) Employment Performance Monitor (EPM) – Rapport om nøgleudfordringer og hovedbudskaber fra Beskæftigelseskomitéen

b) Social Protection Performance Monitor (SPPM) – Rapport om nøgleudfordringer og hovedbudskaber fra Komitéen for Social Beskyttelse

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Social dialog

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 19)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

a) Socialt trepartstopmøde den 19. oktober 2016

– *Forberedelse*

b) Fælles udtalelse om en ny start på en styrket social dialog

– *Status*

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Opfølgning af specifikke beskæftigelsesrelaterede punkter

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 21)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

a) Implementering af Rådets anbefalinger om langtidsledighed

– *Udveksling af erfaringer - Godkendelse af hovedbudskaberne fra EMCO vedr. overvågning af indsatsen mod langtidsledighed*

KOM (2015) 0462

b) 2016 rapport om implementering af ungegarantien/ungdomsinitiativet

– *Præsentation ved kommissionen*

KOM (2016) 0646

c) Public Employment Services (PES) Netværk: Benchlearning

– *Præsentation ved kommissionen og formanden for PES-netværket*

Beskæftigelsesministeren: Det næste punkt på dagsordenen, jeg vil nævne, er underpunktet om anbefalinger til integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet. Anbefalingerne blev vedtaget af Rådet tidligere på året, hvor vi fra dansk side bidrog aktivt med vores erfaringer med betydningen af en tidlig og intensiv indsats. Nu skal arbejdet med at virkeliggøre anbefalingerne i landene så i gang. I Danmark lever vi op til anbefalingerne, og derfor har formandskabet bl.a. anmodet os om et indlæg om vores indsats. Jeg vil i indlægget selvfølgelig fokusere på de ting, som vi i Danmark ved virker – en tidlig og aktiv indsats.

7. Udkast til rådskonklusioner om ”Rapport fra den Europæiske Revisionsret vedr. EU’s politiske initiativer og finansiel støtte til integration af romaer”

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 25)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Punktet blev forelagt af udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Kenneth Kristensen Berth undrede sig over, at regeringens holdning til rapporten om integration af romaer ifølge samlenotatet var, at registrering og indsamling på baggrund af etnicitet er problematisk. Hvorfor får man så hvert år en publikation, der hedder ”Indvandrere i Danmark”, som bl.a. indeholder oplysninger om forskellige etniske gruppers tilknytning til arbejdsmarkedet? Det syntes han var en værdifuld publikation. Hvis det, der stod i samlenotatet, stod til troende, så var regeringen også imod den.

Formanden sagde, at udlændinge-, integrations- og boligministeren havde forelagt punktet under dagsordenens punkt 6.

Beskæftigelsesministeren henviste spørgsmålet om romaer til udlændinge-, integrations- og boligministeren.

8. Europæisk søjle af sociale rettigheder: status og synspunkter på vejen frem

– *Godkendelse af det fælles bidrag fra Beskæftigelseskomitéen og Komiteen for Social Beskyttelse*

KOM (2016) 0127

Rådsmøde 3489 – bilag 1 (samlenotat side 27)

EUU alm. del (16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Beskæftigelsesministeren: Det sidste punkt på dagsordenen, jeg vil orientere om, er den fælles udtalelse fra Beskæftigelseskomiteen og Komiteen for Social Beskyttelse om initiativet om en europæisk social søjle.

Jeg vil gerne understrege, at der ikke på nuværende tidspunkt foreligger noget konkret forslag til en søjle. Kommissionen har stillet en række spørgsmål om fremtidens arbejdsmarked og indsats og har lavet en foreløbig skitse som led i den offentlige høring, der løber til årets udgang. Det fremgår også af det notat, der er oversendt til udvalget om forslaget.

Regeringen er i øjeblikket i gang med at analysere Kommissionens høring med henblik på dansk stillingtagen og svar. I det arbejde indgår input fra en lang række ministerier, og det drøftes også med arbejdsmarkedets parter i Beskæftigelsesministeriets specialudvalg. Svaret skal både forholde sig til indholdet af en mulig søjle og give mere principielle bemærkninger til formålet og rækkevidden af søjlen.

Det, der er på Rådets dagsorden i næste uge, er en udtalelse fra de to komiteer, der kommer med nogle indledende betragtninger om arbejdet med søjlen. Komiteerne fremhæver, at baggrunden for initiativet er et EU, der stadig har betydelige udfordringer i form af bl.a. høj arbejdsløshed – og det gælder især langtidsledigheden og ungdomsarbejdsløsheden – og fortsat stor ulighed. EU står også over for andre udfordringer såsom aldrende befolkninger, migration og nye teknologier. Komiteerne bakker derfor op om, at udfordringerne håndteres med et fælles sæt af principper og med initiativer, der sikrer, at arbejdsmarkedene og de sociale systemer er langtidsholdbare. Komiteerne hilser den igangværende og brede høring velkommen og bakker op om inddragelsen af arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet.

Der lægges i udtalelsen vægt på, at national kompetence skal respekteres, og på, at en søjle af sociale rettigheder skal bygge videre på eksisterende instrumenter. Det er også noget, den danske regering lægger stor vægt på. Ud over respekten for national kompetence fremhæves det, at nærhedsprincippet og parternes autonomi skal respekteres i det videre arbejde med søjlen. Det er også forhold, som regeringen finder afgørende, og vi er derfor tilfredse med, at det fremgår eksplicit af udtalelsen.

Kenneth Kristensen Berth undrede sig over regeringens holdning til den sociale søjle. I kølvandet på Brexit sagde ministeren, at man ikke skulle have et socialt Europa. Den sociale søjle var efter Kenneth Kristensen Berths mening et skridt i den retning, selv om man kunne diskutere omfanget. Han mente, statsministeren havde sagt, at han ville modarbejde den udvikling. Det gjorde man ikke med denne tilgang. Ministeren havde ikke sagt noget om at stå uden for.

Beskæftigelsesministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at regeringen helt klart ikke ønsker et socialt Europa. Det ville ikke være i overensstemmelse med principperne og aftalemønstrene i det danske arbejdsmarked. Der var mange forskellige holdninger til den sociale søjle i Europa, men man var slet ikke nået til en screening af, hvordan det skulle bygges op. Det var første høringsfase.

Ministeren regnede med, at nogle af tilbagemeldingerne ville pege på, at det kunne være relevant med en form for åben koordinationsmetode, hvor man kunne se på, hvilke principper der er værdifulde at udvikle arbejdsmarkedet efter på basis af erfaringerne fra de europæiske lande, herunder de danske. Sådan kunne man blive opmærksom på hvilke strukturer og systemer der støtter en høj beskæftigelsesgrad, hvilke der gør det modsatte, hvad forskellige typer af uddannelse betyder for beskæftigelsesgraderne, og hvad der var med til at generere arbejdsløshed. Andre tilbagemeldinger ville gå på, at det skulle være mere forpligtende og forankret i EU. Her var den danske linje klar: Danmark kan ikke være med i et socialt Europa med forpligtelser og rettigheder. For regeringen var det et spørgsmål om at udvikle benchmarkingsystemer, så man kunne lære af hinandens erfaringer. Det var helt afgørende, at de nationale kompetencer ikke blev udtyndet. Hvis man begynder på det, smadrer man den danske arbejdsmarkedsmodel. Man ønskede ikke at overdrage en kernekompetence til EU.

9. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

Der var ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 12.40.